

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عربی

(استان کرمان)

سال سوم دوره راه‌سنمایی تحصیلی
مرحله دوم تعلیمات عمومی

(اجرای آزمایشی)

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

تألیف اداره کل آموزش و پرورش استان کرمان

نام کتاب : عربی سوم راهنمایی (استان کرمان) (اجرای آزمایشی) - ۱۴۱/۱

مؤلفان : دکتر وصال میمنندی، منصور حاجی‌زاده عسکری، معین‌الدین سعید و مهدی مهریزی

ویرایش : دکتر وصال میمنندی، منصور حاجی‌زاده عسکری

با همکاری و مشورت : ابراهیم شیخ‌بهائی، حسن عسکری، حمید زند و کیلی و محمدرضا ولایتی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۹- ۸۸۸۳۱۱۶۱ ، دورنگار : ۹۲۶۶-۸۸۳۰ ، کدپستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت : www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ : سید احمد حسینی

طراح جلد : سمیه مهنی‌زاده

صفحه‌آرا : سمیه مهنی‌زاده، خدیجه محمدی

حروفچین : کبری اجابتی

مصحح : فاطمه صغری ذوالفقاری، شهلا دالایی

امور آماده‌سازی خبر : فاطمه پزشکی

امور فنی رایانه‌ای : حمید ثابت کلاچاهی، فاطمه رئیس‌یان فیروزآباد

ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

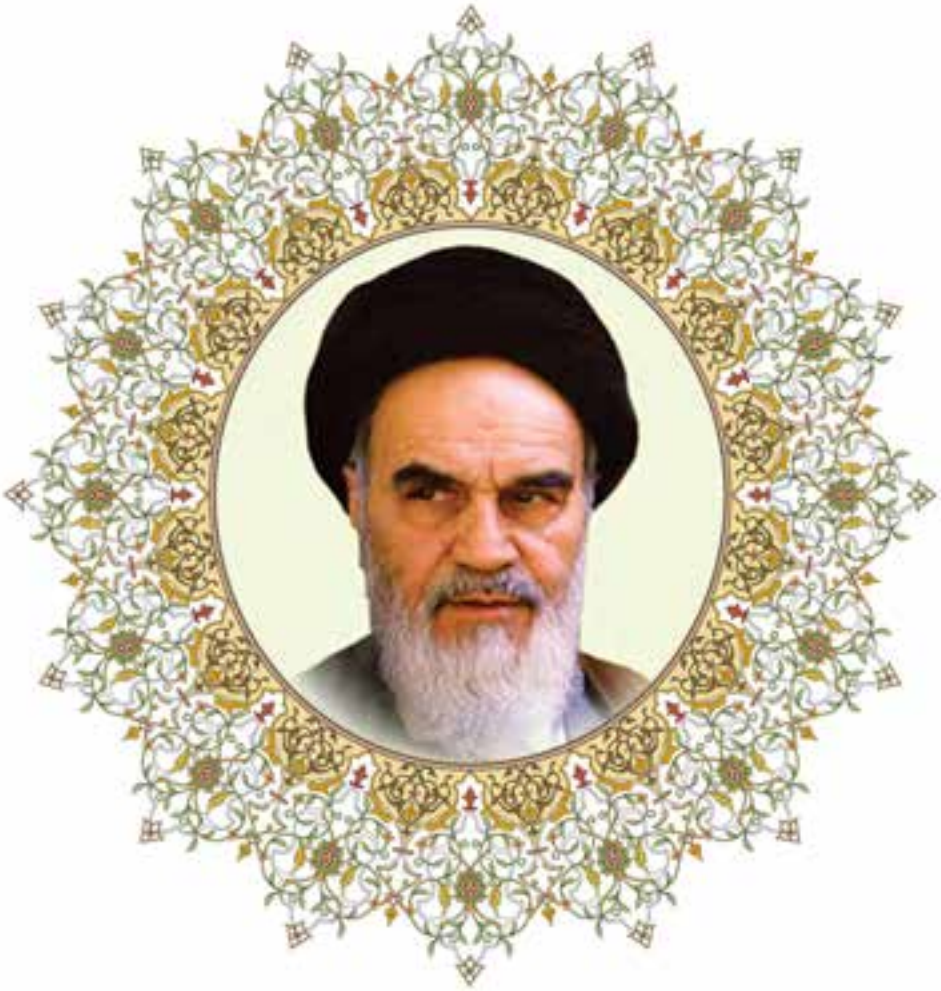
تلفن : ۵- ۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۱۳۹-۳۷۵۱۵

چاپخانه : دانش پژوه

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ چهارم ۱۳۹۲

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۰-۱۹۴-۰۵-۹۶۴-۹۷۸ ISBN 978-964-05-1940-0

نگوید که لغت عربی هم از ما نیست؛ لغت عربی از ماست؛
لغت عربی لغت اسلام است و اسلام از همه است.

امام خمینی (ره)

فراگیری عربی به قصد فهمیدن متون عربی رایج یعنی قرآن، نهج البلاغه، دعا، دعای کمیل، دعای ندبه، دعای ابو حمزه ثمالی و صحیفه سجادیه است. همه مردم باید عربی را با این قصد یاد بگیرند.

مقام معظم رهبری

معلمان محترمان، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آمان می توانند نظر اصلاحی خود را درباره مطالب این کتاب از طریق نامه به نشانی کرمان- خیلان معلم اداره کل آموزش پرورش استان کرمان، به شماره ۳۳۶۸۴۶۶۶ و یا به آدرس ایمیل kerman-eg@yahoo.com ارسال نمایند.

الفهرس

شماره الدرس	عنوان الدرس	موضوع القواعد	الصفحه
الدَّرْسُ الْأَوَّلُ	ارادة الإنسان	مرور ماضى و مضارع	۲
الدَّرْسُ الثَّانِي	جزاء الظالم	مثنى و مستقبل	۱۰
الدَّرْسُ الثَّلَاثُ	الصدیق الحمیم	امر و نهى (۱) مفرد مذکر	۱۸
الدَّرْسُ الرَّابِعُ	حبّ الوطن	امر و نهى (۲) مفرد مؤنث و تذکر مثنى	۲۷
الدَّرْسُ الْخَامِسُ	الجزیره	امر و نهى (۳) جمع	۳۶
الدَّرْسُ السَّادِسُ	إحذر العدوَّ	جمله اسمیه	۴۵
الدَّرْسُ السَّابِعُ	باب علم النبی	جمله فعلیه (۱) فعل و فاعل	۵۵
الدَّرْسُ الثَّامِنُ	اداء الأمانة	جمله فعلیه (۲) مفعول و جار و مجرور	۶۲
الدَّرْسُ الثَّاسِعُ	الانصاف فی التقسیم	آسنایی با فعل ثلاثی مزید	۷۱
الدَّرْسُ الْعَاشِرُ	سر الاختلاف	الدروس فی درس	۸۱

ارادة الإنسان

أنت تنظرُ حولَكَ و تُشاهدُ ما تُحبُّ و تقرأُ بِالْعَيْنِ؛
ولكن هُنَاكَ طِفْلٌ يَنْظُرُ و يَقْرَأُ بِاللَّمْسِ. هُوَ أَعْمَى.
أنتِ تَسْمَعِينَ كَلَامَ الْمُعَلِّمَةِ بِالْأُذُنِ.

هُنَاكَ طِفْلَةٌ تَفْهَمُ قَصْدَهَا بِالنَّظَرِ إِلَى حَرَكَاتِ الشَّفَةِ وَ الْيَدِ، هِيَ صَمَاءُ.
عِنْدَمَا تَذْهَبُونَ أَنْتُمْ إِلَى كُلِّ مَكَانٍ، وَ تَرْكُضُونَ وَ تَلْعَبُونَ؛ هُنَاكَ أَطْفَالٌ لَا
يَقْدِرُونَ عَلَى الْمَشْيِ، لَا يَرْكُضُونَ، لَا ...؛ هُمْ فَالْجُونَ. هُمْ فَقَدُوا سَلَامَةَ
الْيَدِ وَ الرَّجْلِ.

نعم ، أنا أعرفُ طفلاً لا يسمعُ ولا ينطقُ ، أنا أعرفُ طفلةً لا تمشي و
لا تزكضُ . أنا

أنا أعرفُ «آرمان» . هو طالبٌ أصمُّ في مدرسةٍ إحياء .
هو نجح في الدرسِ و العملِ . آرمانُ صنعَ وسائلَ كثيرةً للأطفال .
هو أسوةٌ للتلاميذ .

فضل خدای را که تواند شمار کرد؟ یا کیست آن که شکر یکی از هزار کرد؟

ماذا فهمنا من الدرس؟

جملة های صحیح را با علامت و جمله های نادرست را با علامت مشخص کنید .

- ۱- الطُّفْلُ الْأَعْمَى لَا يَقْدِرُ عَلَى السَّمْعِ .
- ۲- آرمانُ لَاعِبٌ فِي مَدْرَسَةِ إِحْيَاءِ .
- ۳- الطُّفْلُ الْفَالِجُ لَا يُحِبُّ اللَّعِبَ .
- ۴- الطُّفْلَةُ الصَّمَاءُ تَفْهَمُ قَصْدَكَ بِالنَّظَرِ إِلَى حَرَكَةِ الشَّفَةِ .

موارد خواسته شده را از آیات زیر بیابید و در جدول بنویسید :

- ۱- ﴿وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ (بقره/ ۲۳۲)
- ۲- ﴿رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾ (آل عمران/ ۱۹۱)
- ۳- ﴿أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُ﴾ (قیامة/ ۷۵)
- ۴- ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ﴾ (بیئنه/ ۷)
- ۵- ﴿جَنَّاتٍ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا﴾ (طه/ ۷۶)
- ۶- ﴿مِنْ شَرٍّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ وَمِنْ شَرٍّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ (فلق/ ۳-۵)

مضارع مثبت	مضارع منفی	ماضی مثبت	ماضی منفی	فعل بر وزن «فَعَلْتُ»	ضمیر	جمع مؤنث سالم
جمع مذکر سالم	جمع مکسر	اسم بر وزن «فَاعِلٍ»	اسم اشاره	اسم بر وزن «فَعُلٌ»	اسم بر وزن «فُعُلٌ»	حرف

التمرین الثانی

جدول زیر را کامل کنید :

جَبَّارٌ		قَدِيرٌ	تَنَفَّسَ	مُسْتَشِيرَةٌ		مَحْمُودٌ	كَلِمَةٌ
			ن فس		س فل		حروف اصلی
	أَفْعَالٌ			مُسْتَفْعَلَةٌ	فَاعِلِينَ		وزن

التمرین الثالث

جمله ها را کامل کنید :

- ۱- ... (أَنْهَا) أَكَلُوا ... (دوا را دیروز) و ... (می خورند) الطَّعَامَ ... (فردا).
- ۲- أَنْتُمْ ... (نوشیدید) الْمَاءَ الْبَارِدَ أَمْسَ وَ ... (نمی نوشید) الْمَاءَ الْحَارَّ غَدًا.
- ۳- نَحْنُ ... (شنیدیم) صَوْتِ الْقُرْآنِ مِنَ الْمَسْجِدِ فِي الْأُسْبُوعِ الْمَاضِي وَ ... (می شنویم) صَوْتِ الدُّعَاءِ فِي لَيْالِي شَهْرِ رَمَضَانَ.
- ۴- شَاهِدَ الْخَلِيفَةُ وَ رِجَالُهُ أَطْفَالًا ... (بازی می کنند) و ... (می خندند) و ... (می دونند).

التمرین الرابع

کدام مورد مناسب برای جای خالی نیست؟

۱- أَنْتِ لِرَبِّكَ .

(تَسْجُدِينَ - تَرَكَعٌ - تَعْبُدِينَ)

٢- أَعْمَلَاتٌ فِي الْمَعْمَلِ . (يَعْمَلْنَ - يَجْهَدُونَ - تَعْمَلْنَ)

٣- مُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ . (أَنْتُمْ - هُمْ - هُنَّ)

٤- تَدْرُسُ فِي الْمَدْرَسَةِ بِجِدِّ . (هُوَ - هِيَ - أَنْتَ)

التمرين الخامس

فعل جمله ها را اگر مذکر است به مؤنث و بر عکس تبدیل کنید و تغییرات لازم را انجام دهید.

١- أَنْتَ تَنْظُرُ إِلَى آيَاتِ اللَّهِ فِي الْعَالَمِ .

٢- الْمُسْلِمَاتُ يَعْلِنَ عَلَى الْمَشَاكِلِ .

٣- أَنْتُنَّ جَهْدْتُنَّ فِي سَبِيلِ الْكَمَالِ .

التمرين السادس

فعل هر جمله را از ماضی به مضارع و بر عکس تبدیل و سپس جمله ها را ترجمه کنید.

١- الْقَطْرَةُ نَزَلَتْ مِنَ السَّمَاءِ وَ دَخَلَتْ النَّهْرَ .

٢- هُوَلَاءِ يَسْجُدُونَ وَ يَرْكَعُونَ وَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ .

٣- أَيُّهَا الرَّجَالُ تَرْجِعُونَ وَ تَأْخُذُونَ الدَّهَبَ .

جدول کلمات متقاطع

افقی

- ۱- مضارع «عَلِمْتَن» - پرسیدم
- ۲- سجده می‌کنم ۳- خانه‌اش - جمع مکسر «مَدْرَك» ۴- اسم الفبائی حرف «د» - (ع.ب.ر.)
بر وزن «اِفْتَعَال» ۵- کار کردید (جمع مذکر) ۶- مضارع «عَبَدْنَا» - باقی ماند
- ۷- جمع «یوم» ۸- «م.ن.ن» بر وزن «مَفْعُول» - «ض.م.ن» بر وزن «فَاعِل» ۹- از علامت‌های
مخصوص اسم - (ع.د.م) بر وزن «مَفْعُول» ۱۰- «ح.ر.م» بر وزن «مَفْعَل»

عمودی

- ۱- عبادت می‌کنید (جمع مذکر) - مفرد «أموال» ۲- ای - «ع.م.ل» بر وزن «فَاعِل»
- ۳- بازی نمی‌کنی (مؤنث) ۴- «د.و.م» بر وزن «مُفَاعَلَة» ۵- در آخر فعل ماضی متکلم
مع الغیر می‌آید - از علامت‌های مخصوص اسم - ماضی «یَمْنَعُ» ۶- شنیدید (جمع مؤنث)
- مفرد «دِمَاء» ۷- ماضی «تَسْجُدُونَ» - «و.ض.ح» بر وزن «فُعُول» ۸- جمع «أدب» - امر کرد
- ۹- روزی دهنده ۱۰- شکر می‌کنی - مضارع «مَنْح»

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
				■					
	■					■		■	
					■				
						■			
■		■						■	
				■		■			■
	■				■				
							■		
■		■						■	

حَمْدًا، حَمْدًا يَا رَحْمَانَ
إِمْلَأْ قَلْبِي بِالْإِيمَانِ
إِحْفَظْ أُمَّي
وَأَبِي الْغَالِي
وَاحْفَظْ لِي كُلَّ الْإِخْوَانِ
بَارِكْ عَمَلِي
حَقِّقْ أَمَلِي
وَأَجْعَلْ يَوْمِي
خَيْرًا وَأَمَانًا
يَا ذَا الرَّحْمَةِ وَالْإِحْسَانِ
حَمْدًا حَمْدًا يَا رَحْمَانَ

المفردات:

حَمْدًا: ستایش می کنم / الْغَالِي: گرانقدر / إِمْلَأُ: پرکن / إِحْفَظُ: حفظ کن /
بَارِكْ: مبارک گردان / حَقِّقْ: برآورده کن

الاسئلة:

- ۱- لِمَنْ الْحَمْدُ؟
 - ۲- نَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يَمْلَأَ قُلُوبَنَا
 - ۳- اللَّهُمَّ اجْعَلْ يَوْمِي
 - ۴- صحیح و خطا را بر اساس حركات تعیین کنید. (عین الخطأ و الصحیح حسب الحركات)
- الف) وَاحْفَظْ لِي كُلَّ الْإِخْوَانِ. □ ب) بَارِكْ عَمَلِي حَقِّقْ أَمَلِي. □

جَزَاءُ الظَّالِمِ

– الضُّيُوفُ جَالِسُونَ عَلَى الْمَائِدَةِ.

– فِي الْمَائِدَةِ حَجَلَتَانِ مَشْوِيَّتَانِ.

– يُشَاهِدُ أَحَدُ الضُّيُوفِ الْحَجَلَتَيْنِ
وَيَضْحَكُ.

– تَعَجَّبَ الْحَاضِرُونَ.

– كَانَ الْقَاضِي حَاضِراً فِي الضِّيَافَةِ.

هُوَ يَسْأَلُ: لِمَاذَا تَضْحَكُ يَا فُلَانُ!

قَالَ الرَّجُلُ: كُنْتُ سَارِقاً فِي

السَّبَابِ. فِي يَوْمٍ مِنَ الْآيَامِ شَاهَدْتُ

فِي الطَّرِيقِ تَاجِراً، وَأَخَذْتُ مَالَهُ؛ ثُمَّ

قَصَدْتُ قَتْلَهُ.

فِي هَذَا الْوَقْتِ نَظَرَ التَّاجِرُ يَمِيناً وَشِمَالاً. وَشَاهَدَ حَجَلَتَيْنِ عَلَى حَجَرٍ.

وَ قَالَ لَهُمَا: اِسْهَدَا أَنَّ هَذَا الرَّجُلَ قَاتِلِي.

الْحَجَلَتَانِ طَارَتَا وَ بَعُدَتَا فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ... .

نَعَمْ، عِنْدَمَا شَاهَدْتُ هَاتَيْنِ الْحَجَلَتَيْنِ، تَذَكَّرْتُ تِلْكَ الْقِصَّةَ وَ ضَحِكْتُ
عَلَى حِمَاقَةِ التَّاجِرِ.
قَالَ الْقَاضِي : الْحَجَلَتَانِ شَهِدَتْ عَلَيْكَ!
أَمَرَ الْقَاضِي بِحَبْسِ الرَّجُلِ وَ

ماذا فهمنا من الدرس؟

- ١- مَنْ حَوْلَ الْمَائِدَةِ؟
- ٢- مَاذَا شَاهَدَ السَّارِقُ عَلَى الْمَائِدَةِ؟
- ٣- هَلْ شَهِدَتْ الْحَجَلَتَانِ عَلَى الرَّجُلِ؟
- ٤- عَيَّنَ الصَّحِيحَ حَسَبَ النَّصِّ.

- الف) السَّارِقُ قَتَلَ الْحَجَلَتَيْنِ.
- ب) أَمَرَ الْقَاضِي بِحَبْسِ الْمُجْرِمِ.
- ج) شَاهَدَ الرَّجُلُ الْحَجَلَتَيْنِ عَلَى شَجَرَةٍ.

بَصِيرَةٌ (مثنی و مستقبل)

سَعِيدَةٌ و حَمِيدَةٌ

سَعِيدٌ و حَمِيدٌ

سَعِيدَةٌ و حَمِيدَةٌ

سَعِيدٌ و حَمِيدٌ

هَاتَانِ الطَّالِبَاتِ

هَذَانِ الطَّالِبَانِ

هَاتَانِ الطَّالِبَاتِ

هَذَانِ الطَّالِبَانِ

هُمَا

هُمَا

هُمَا

هُمَا

تَكْتُبَانِ

يَكْتُبَانِ

كَتَبْنَا

كَتَبَا

می نویسند

.....

.....

نوشتند

در محور زمان بالا تعداد افراد در هر تصویر چند نفر است؟
 آیا در زبان فارسی فعلی داریم که انجام دهنده آن فقط دو نفر باشد؟
 در زبان عربی برای فعلی که انجام دهنده آن فقط دو نفر هستند صیغه مستقل و
 جداگانه وجود دارد که به آن مثنی می گویند.
 اکنون افعال زیر را ترجمه می کنیم.

نَظَرْتَا : تَنْظُرَانِ : نگاه می کند

يَزْرَعَانِ : زَرَعَا : کاشتند

عَمَلْنَا : تَعْمَلَانِ :

تَسْجُدَانِ : سَجَدَا :

به نظر شما کاربرد فعل برای مثنای مخاطب چگونه باید باشد؟

یا سعیدُ و یا حمیدُ یا سعیدَةُ و یا حمیدَةُ	یا سعیدُ و یا حمیدُ یا سعیدَةُ و یا حمیدَةُ
ایها الطالبانِ ایتها الطالبتانِ	ایها الطالبانِ ایتها الطالبتانِ
أنتما	أنتما
	
تکتُبَانِ	تکتُبَانِ
می نویسید
	کتبتما
	نوشتید
	کتبتُما

نتیجه :

در مثنای مخاطب برای مذکر و مؤنث یکسان به کار می رود.

فعل

ضمیر

نکته :

در صورتی که قبل از فعل مضارع «سَ، سَوَفَ» بیاید، فقط بر زمان آینده دلالت می کند؛ مانند :

سَيَعْلَمُونَ ← خواهند دانست سَيَعْلَمُ ← ... سَوَفَ تَعْلَمُونَ ←

سَ (سَوَفَ) + فعل مضارع = مستقبل

تمارين

التمرين الاول

از آيات زير صيغه هاى مثنى و فعل هاى مستقبل را بياييد و به تفكيك بنويسيد.

صيغه	زمان	فعل

۱- ﴿النَّجْمُ وَ الشَّجَرُ يَسْجُدَانِ﴾ (الرحمن/۶)

۲- ﴿لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا﴾ (انبياء/۲۲)

۳- ﴿كَانَا يَاكُلَانِ الطَّعَامَ﴾ (مائدة / ۷۵)

۴- ﴿بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ﴾ (الرحمن/۲۰)

۵- ﴿فَبَأَىٰ آلَاءِ رَبِّكَمَا تَكْذِبَانِ﴾ (الرحمن/۱۳)

۶- ﴿الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ﴾ (حجر/۹۶)

۷- ﴿فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا﴾ (كهف/۶۱)

۸- ﴿سَيَعْلَمُونَ غَدًا مِّنَ الكَذَّابِ الْأَشْرَارِ﴾ (قمر/۲۶)

التمرين الثانى

سؤال و جواب هاى زير را بر اساس فعل مثنى تکميل کنيد :

۱- هَلُ الصَّدِيقَانِ يَنْصُرَانِ صَدِيقَهُمَا؟

۲- هَلُ؟ نَعَمْ؛ كَسَبْنَا الْحَسَنَاتِ.

۳- مَن فَرِحَ مِّنْ نُزُولِ الثَّلْجِ؟ الطُّفْلَتَانِ

۴- مَتَى قَطَفْتُمَا الرُّطْبَ؟ فى الصَّيْفِ.

۵- مَاذَا تَطْلُبَانِ؟ هُمَا

التمرین الثالث

با توجه به تصاویر جاهای خالی را با کلمه یا عبارت مناسب پر کنید.

التمرین الرابع

جای خالی را با توجه به قید زمان جمله و با کمک فعل های موجود در هر جمله کامل کنید :

۱- الطفلان سألوا و فهما بعض المسائل قبل المدرسة و يسألان و يفهمان بعض المسائل في المدرسة.

۲- الطفلتان ... و فهمتا بعض المسائل قبل المدرسة و تسألان و ... بعض المسائل في المدرسة.

۳- آیتها المجاهدان صبرتما في سبيل الله و نجحتما و تصبران و تنجحان في المستقبل.

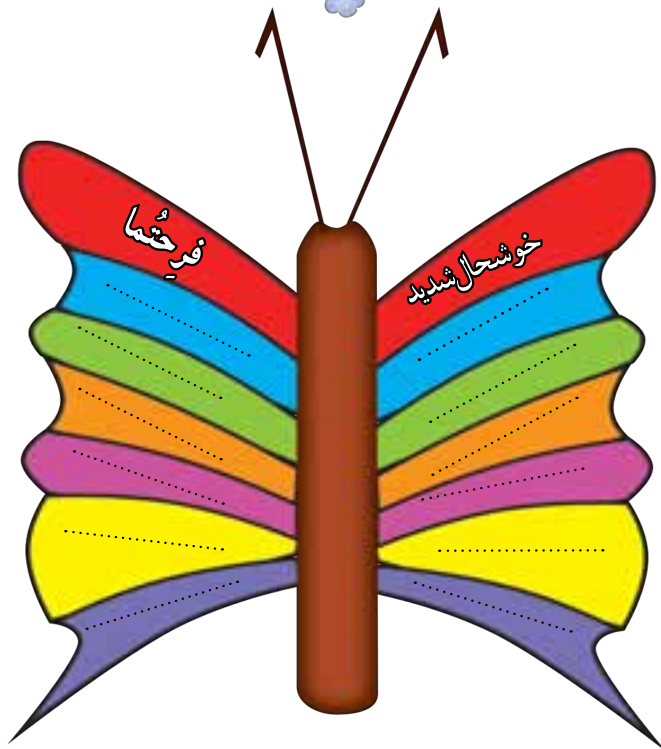
۴- آیتها المجاهدتان ...

با توجه به کلمات داده شده و مانند نمونه جاهای خالی را پر کنید :

يَشْرَبَانِ أَنْتُمَا
هُمَا يَكْتُبَانِ نَظَرْتُمَا صَرَخْتُمَا
شَرِبَا صَرَخَا تَنْظَرَانِ يَأْخُذَانِ
فَرِحْتُمَا نَكْتُبُ أَخَذَا
أَخَذَاتَا

شما می نویسیم
خوشحال شدید نگاه می کنید
گرفتند می نویسند
فریاد زدند

فَكُّ التَّمْسَاحِ

إِنَّ فَكَّ التَّمْسَاحِ قَوِيٌّ إِلَى دَرَجَةٍ أَنَّهُ يَكْسِرُ العِظَامَ بِسُهُولَةٍ . وَلَكِنْ يَسْتَحْدِمُ هَذِهِ القُوَّةَ عِنْدَمَا يُرِيدُ إِغْلَاقَ فَمِهِ فَقَطْ . العَضَلَاتُ الَّتِي تَفْتَحُ فَمَ التَّمْسَاحِ فَهِيَ ضَعِيفَةٌ جِدًّا إِلَى دَرَجَةٍ أَنَّهُ يُمَكِّنُ إِبْقَاءَ فَمِهِ مُغْلَقًا بِيَدٍ وَاحِدَةٍ وَلَكِنْ مِنْ لَهُ الجُرْأَةُ عَلَى ذَلِكَ ؟

المفردات :

كَسَرَ : شكست / عِظَام : جمع عَظْم = استخوان / إِغْلَاق : بستن / اِبْقَاء : نگه داشتن / مُغْلَق : بسته

الاسئلة :

- ١- هل العَضَلَاتُ الَّتِي تُغْلِقُ فَمَ التَّمْسَاحِ قَوِيَّةٌ؟
- ٢- هل لَكَ الجُرْأَةُ عَلَى إِبْقَاءِ فَمِ التَّمْسَاحِ مُغْلَقًا؟
- ٣- هل فَكُّ التَّمْسَاحِ قَوِيٌّ دَائِمًا؟
- ٤- عَيِّنِ الصَّحِيحَ وَ الخَطَأَ حَسَبَ الحَرَكَاتِ .

- الف) يُمَكِّنُ إِبْقَاءَ فَمِهِ مُغْلَقًا بِيَدٍ وَاحِدَةٍ . □ (ب) إِنَّ فَكَّ التَّمْسَاحِ قَوِيٌّ . □
ج) هَذِهِ القُوَّةُ عِنْدَمَا يُرِيدُ إِغْلَاقَ فَمِهِ فَقَطْ . □

الصَّدِيقُ الْحَمِيمُ

علیُّ طالبٌ فی الصفِّ الثالثِ. لَهُ عَدَدٌ مِنَ الْأَصْدِقَاءِ؛ هُم يَذْهَبُونَ مَعاً

إلى المدرّسة، ويدرّسون و يلعبون و ...

وأبوه كان قلقاً من أجل أصدقائه.

قال الوالد يوماً : يا بُنَيَّ! لا تذهب مع الذين

لا تعرفهم؛ لا تجلس مع الذين لا تعلم أخلاقهم.

هل تعرف هؤلاء الأصدقاء حقاً؟

أتعلم من هو الصديق الوفي؟

علیُّ : لا، لا أعلم، ولكن جميع أصدقائي

أوفياء.

الوالدُ : هل إختبرت جميعهم؟ يا عزيزي؟

لا، لا حاجة إلى الإختبار، يا أبي! أنا أعرفهم.

سكتَ الوالدُ . بعدَ دقائقَ سألَ علیُّ : كيفَ نعرفُ الصديقَ الحقيقيَّ؟ يا أبي!

يا بُنَيَّ : أعلمُ أنّ الصديقَ الوفيَّ لا يتركُ صديقه عندَ الشدائدِ .

الصديقُ الحميمُ كالمِراةِ لا يسترُّ عيبَ صديقه، و لا ينقلُ عُيوبه

إلى الآخرين.

لهذا قال الرسول (ص): «المؤمن من مؤمنة المؤمن».

وقال علي (ع): «من ستر عيبك فهو عدوك».

«آينه چون نقش تو بنمود راست خودشکن آينه شکستن خطاست»

ماذا فهمنا من الدرس؟

١- ما قال رسول الله (ص)؟

٢- هل الصديق الوفي يترك صديقه؟

٣- انتخب الصحيح: الصديق الوفي ... ←

الف) ينقل معائب صديقه إلى الناس

ب) كالمرأة لصديقه

ج) يستر عيب الصديق عليه

٤- انتخب الخطأ على حسب النص :

الف) ما اختبرت جميع أصدقائي.

ب) من ستر معائبك فليس صديقك.

ج) الذي ينقل عيوبك إلى الآخرين فهو صديقك.

بصیرة (امر و نهی «+»)

إِذْهَبْ إِلَى الْيَمِينِ وَلَا تَذْهَبْ إِلَى الْيَسَارِ .
اشْرَبِ الدَّوَاءَ وَلَا تَشْرَبِ الْمَاءَ الْبَارِدَ .

أَكْتُبْ فِي الدَّفْتَرِ وَلَا تَكْتُبْ فِي الْكِتَابِ .

تصاویر بالا صحنه‌هایی از زندگی روزمره ماست .

افراد فوق اوامر و خواسته‌های خود را چگونه بیان نموده‌اند؟

بلی تمام افراد با مفهوم امر و نهی آشنا بوده و در زندگی خود آن را به کار می‌برند .

شمار روزانه چند بار به دیگران امر و نهی نموده و از آنها چیزی درخواست می‌کنید .

در زبان فارسی امر و نهی با چه کلماتی انجام می‌شود؟

بشنو، صحبت نکن، بخند، گریه نکن، بنویس، تنبلی نکن

فکر می‌کنید در زبان عربی این گونه فعل‌ها به چه شکلی به کار می‌روند؟

دقت کنید :

تَفْتَحُ	تَجْلِسُ	تَذْهَبُ	تَنْظُرُ
لا تَفْتَحُ	لا تَجْلِسُ	لا تَذْهَبُ	لا تَنْظُرُ
باز نکن	نرو	...

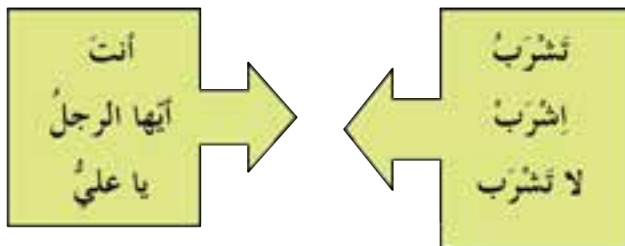
تَفْتَحُ	تَجْلِسُ	تَذْهَبُ	تَنْظُرُ
اِفْتَحُ	اِجْلِسُ	اِذْهَبُ	اُنْظُرُ
بازکن	نگاه کن

بدانیم که :

فعل های : اِجْلِسُ، اِعْمَلُ، اُنْظُرُ و فعل امر هستند و برای صیغه مفرد مذکر مخاطب به کار می روند.

و فعل های : لا تَجْلِسُ، لا تَعْمَلُ، لا تَنْظُرُ و ... فعل نهی هستند و برای صیغه مفرد مذکر مخاطب به کار می روند.

و أخيراً

التمرین الاول

در آیات و احادیث زیر فعل های امر و نهی را بیابید :

نهی	امر

۱- اِذْهَبْ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ﴿نازعات/۱۷۰﴾

۲- لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ ﴿إسراء/۲۲﴾

۳- اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُودَ ﴿ص/۱۷﴾

۴- رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا ﴿بقره/۲۸۶﴾

۵- أَطْلُبُ الْعِلْمَ مِنَ الْمَهْدِ إِلَى اللَّحْدِ ﴿الرسول الأكرم ﷺ﴾

التمرین الثانی

جاهای خالی را با کمک گرفتن از فعل های موجود در هر جمله پر کنید.

۱- أُخْرِجْ لِطَلَبِ الْخَيْرِ و... لِطَلَبِ الشَّرِّ.

۲- ... إِلَى آيَاتِ اللَّهِ وَ لَا تَنْظُرْ إِلَى مَا حَرَّمَ اللَّهُ.

۳- ... كَلَامَ الْحَقِّ وَ لَا تَسْمَعْ كَلَامَ الْبَاطِلِ.

۴- أُعْبُدُ اللَّهَ وَ ... الشَّيْطَانَ.

التمرین الثالث

هریک از جملات را در زیر تصویر مناسب خود بنویسید.
اِفْتَحِ الْبَابَ . اُنْظُرْ إِلَى الصُّورَةِ . لَا تَنْهَضْ مِنْ مَكَانِكَ . لَا تَكْتُبْ فِي الْكِتَابِ .
اِقْرَأُ الدَّرْسَ .

التمرین الرابع

جملات زیر را به فارسی روان ترجمه کنید.

۱- لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا .

۲- اِسْأَلْ عَنِ الرَّفِيقِ قَبْلَ الطَّرِيقِ .

۳- لَا تَجْلِسْ مَعَ الْأَشْرَارِ .

۴- اَشْكُرُ اللَّهَ عَلَى السَّلَامَةِ .

التمرین الخامس

با توجه به معنی جمله‌های ستون (الف) کلمه مناسب از ستون (ب) را به هر یک از جمله‌ها وصل کنید.

(الف)		(ب)
۱- لا تَتْرُكُ الصَّلَاةَ	☐	إِلا بِإِذْنِهِمْ
۲- إِدْفَعْ زَكَاةَ الْعِلْمِ	☐	إِحْفَظْ الْأَمَانَةَ
۳- لا تَدْخُلْ بَيْتَ الْآخِرِينَ	☐	يَا مُسْلِمُ
۴- يَا أَمِينُ	☐	أَيُّهَا الْعَالَمُ

التمرین السادس

پس از ترجمه، فعل‌های امر و نهی را در محل مناسب بنویسید:

يا سَحَابُ!

إِحْمِلِ الْمَطَرَ إِلَى السَّهْلِ وَالْجِبَالِ
وَ اغْسِلْ أَوْراقَ كُلِّ الْأَشْجارِ.
لا تَغْضَبْ عَلَيْنَا .

و اَمَلْ بِالْماءِ الْجَدَاوِلَ وَالْأَنْهارَ .

للقرآءة

قَالَ الْإِمَامُ الْحُسَيْنُ (ع) لِرَجُلٍ أَفْعَلْ خَمْسَةَ أَشْيَاءَ وَ أَذْنِبْ مَا شِئْتَ لَا تَأْكُلْ رِزْقَ اللَّهِ وَ أَذْنِبْ مَا شِئْتَ. أُخْرِجْ مِنْ وِلَايَةِ اللَّهِ وَ أَذْنِبْ مَا شِئْتَ. أُطَلِّبْ مَوْضِعًا لَا يَرَاكَ اللَّهُ وَ أَذْنِبْ مَا شِئْتَ. إِذَا جَاءَ مَلِكُ الْمَوْتِ لِيَقْبِضَ رُوحَكَ فَادْفَعْهُ عَنْ نَفْسِكَ وَ أَذْنِبْ مَا شِئْتَ. إِذَا أَدْخَلَكَ مَلِكٌ فِي النَّارِ فَلَا تَدْخُلْ فِي النَّارِ وَ أَذْنِبْ مَا شِئْتَ.

المفردات :

عاصٍ : معصيت كارا / عِظْنِي : مرا موعظه كن / أَذْنِبْ مَا شِئْتَ : هر گناهی كه می خواهی انجام بده / لِيَقْبِضَ : قبض كند ، بگیرد / أَدْخَلَكَ : تو را داخل كرد / مَالِكٌ : نام فرشته موكل بر دوزخ

الاسئلة :

عَيْنِ الصَّحِيحِ حَسَبِ الْحَرَكَاتِ :

۱- أَلْخَامِسُ إِذَا أَدْخَلَكَ مَالِكٌ فِي النَّارِ

۲- قَالَ أَنَا رَجُلٌ عَاصٌ وَ لَا أَصْبِرُ عَنِ الْمَعْصِيَةِ

۳- إِفْعَلْ خَمْسَةَ أَشْيَاءَ وَ أَذْنِبْ مَا شِئْتَ

۴- جَاءَ رَجُلٌ عِنْدَ الْإِمَامِ الْحُسَيْنِ (ع)

للراغبين

الخالَة : خاله	الأُسرة
السَيِّدة : خانم ، بانو	الأُسرة ، العائِلة : خانواده
السَيِّد : آقا	الصَّبِيّ : بچه
العَمّ : عمو	الأَخ : برادر
العَمّة : عمه	الأب ، الوالد : پدر
تَوَأمان : دوقلو	الأُم ، الوالدة : مادر
الزَوْجَة : زن ، همسر	الجَدّ : پدر بزرگ
الزَوْج : شوهر ، همسر	الجَدّة : مادر بزرگ
الرّضِيع : شیر خوار	الإِبن : پسر
الولد : فرزند (پسر یا دختر)	البنت : دختر
الحَفِيد : نوه (پسر پسر)	الأُخت : خواهر
الحَفيدة : نوه (دختر پسر ، دختر دختر)	ابنُ الإِخ : پسر برادر
السَّبْط : نوه (پسر دختر)	ابنُ الأُخت : پسر خواهر
الوليد ، المولود : نوزاد	بنتُ الأَخ : دختر برادر
	الخال : دائی

حُبُّ الْوَطَنِ

فِي يَوْمٍ مِنْ الْأَيَّامِ قَالَ ضِفْدَعٌ لِسَمَكَةٍ
صَغِيرَةٍ.

هَلْ شَاهَدْتَ الْأَطْفَالَ؟

هَلْ تَعْرِفِينَ الْجِبَالَ؟

— لا، مَا تَرَكْتُ النَّهْرَ حَتَّى الْآنَ .

— مَا ذَهَبْتَ إِلَى مَكَانٍ غَيْرِهِ .

سَأَلَتِ السَّمَكَةُ أَيْنَ تَسْكُنُ؟ يَا ضِفْدَعُ!

— لَيْسَ لِي وَطَنٌ وَاحِدٌ .

— مَاذَا شَاهَدْتَ هُنَاكَ؟

— شَاهَدْتُ أَشْجَارًا بَاسِقَةً وَجِبَالًا شَاهِقَةً .

قَالَ الضَّفْدَعُ : اذْهَبِي أَنْتِ إِلَى الشَّاطِئِ . أَخْرُجِي مِنَ الْمَاءِ .

— لِمَاذَا؟

— هُنَاكَ تُشَاهِدِينَ مَنَاطِرَ كَثِيرَةً وَتَسْعَدِينَ .

فَفَزَتِ السَّمَكَةُ إِلَى الشَّاطِئِ . وَقَعَتْ عَلَى الْأَرْضِ وَشَعَرَتْ بِاخْتِنَاقٍ شَدِيدٍ .

عَزَمَتْ السَّمَكَةُ عَلَى الرَّجُوعِ .
قال الضَّفْدَعُ : لا تَرْجِعِي إِلَى الماءِ .
لا تذهبي من هنا .

جَمَعَتِ السَّمَكَةُ قُوَّتَهَا وَ قَفَزَتْ فِي الماءِ .
- لماذا رَجَعَتْ ؟

- النَّهْرُ وَطَنِي .
لا أترك النَّهْرَ أبداً . اذْهَبِي مِنْ هُنَا يا ضِفْدَعُ !
أُخْرِجِي مِنَ النَّهْرِ . النَّهْرُ وَطَنِي الْحَبِيبِ .

ماذا فهمنا من الدرس؟

- ١- مَنْ لَهُ أَوْطَانٌ؟
- ٢- هل يَتْرُكُ الضَّفْدَعُ النَّهْرَ؟
- ٣- ماذا شَاهَدَ الضَّفْدَعُ خَارِجَ النَّهْرِ؟
- ٤- أين تَسْكُنُ السَّمَكَةُ؟
- ٥- أ تَحِبُّ أَنْ تَكُونَ سَمَكَةً أَمْ ضِفْدَعًا؟

بصیرة (امر و نهی «+۲»)

اُكْتُبِي فِي الدَّفْتَرِ
لَا تَكْتُبِي فِي الْكِتَابِ.

إِذْهَبِي إِلَى الْيَمِينِ
لَا تَذْهَبِي إِلَى الْيَسَارِ.

إِشْرَبِي الْحَلِيبَ
لَا تَشْرَبِي الْمَاءَ الْبَارِدَ.

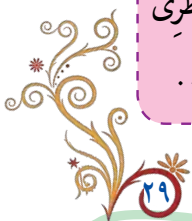
تصاویر بالا نمونه دیگری از صحنه هائی است که روزانه در محیط اطراف خود می بینیم.

در این تصاویر نیز افراد برای بیان دستورات و خواسته های خود به دیگران امر و نهی می کنند.

در هر تصویر چه شخصی مورد امر و نهی قرار می گیرد؟
در درس گذشته با فعل های امر و نهی برای مفرد مذکر مخاطب آشنا شدیم این فعل ها برای مفرد مؤنث مخاطب چگونه به کار می رود؟

توجه کنید :

تَنْظُرِينَ	تَذْهَبِينَ	تَجْلِسِينَ	تَفْتَحِينَ	تَنْظُرِينَ	تَذْهَبِينَ	تَجْلِسِينَ	تَفْتَحِينَ
لَا تَنْظُرِي	لَا تَذْهَبِي	لَا تَجْلِسِي	لَا تَفْتَحِي	أَنْظُرِي	إِذْهَبِي	اجْلِسِي	افْتَحِي
.....	...	ننشین	...	نگاه کن	برو	...	باز کن

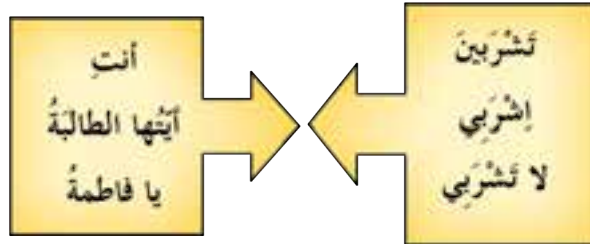

در می یابیم که :

فعل های : اِجْلِسِ، اَعْمَلِ، اُنْظُرِ و... فعل امر هستند و برای صیغه مفرد مؤنث مخاطب به کار می روند.

و فعل های : لَا تَجْلِسِ، لَا تَعْمَلِ، لَا تَنْظُرِ و... فعل نهی هستند و برای صیغه مفرد مؤنث مخاطب به کار می روند.

و اخیراً

بیشتر بدانیم:

تاکنون با مفهوم امر و نهی در زبان عربی آشنا شدیم.
اگر بخواهیم به دو نفر، امر و نهی کنیم از چه الگویی استفاده می کنیم؟
به جملات زیر توجه کنید.

اعمالاً صالحاً لا تعملاً أعمالاً سيئةً .
أنصراً المظلوم ولا تنصراً الظالم .
إذهباً إلى الصف ولا تذهباً إلى ساحة المدرسة .

التمرین الاول

در آیات زیر فعل های امر و نهی را بیابید.

۱- ﴿وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ﴾ (قصص/۷)

۲- ﴿يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ﴾ (آل عمران/۴۳)

۳- ﴿وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكَ﴾

(هود/۴۴)

۴- ﴿وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ﴾

(بقره/۳۵)

۵- ﴿إِذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى﴾

(طه/۴۳)

نهی		امر	
مثنی	مفرد مؤنث	مثنی	مفرد مؤنث

التمرین الثانی

جاهای خالی را با کمک گرفتن از فعل های موجود در هر جمله کامل نموده

سپس جمله ها را ترجمه کنید.

۱- اُسْجُدِي لِرَبِّكَ و ... لِغَيْرِ اللّٰهِ، اَيَّتْهَا الْمُسْلِمَةُ.

۲- ... مِنْ الشَّرِّ و لَا تَمْنَعِي مِنَ الْخَيْرِ.

۳- ... الطِّفْلَ الصَّغِيرَ و لَا تَرَحِمِي عَدُوَّ اللّٰهِ.

۴- أُقْرِبِي إِلَى النُّورِ و ... إِلَى الظُّلْمَاتِ .

۵- أَنْصُرَا المَظْلُومَ و ... الظَّالِمَ، أَيُّهَا المُؤْمِنَانِ .

التمرين الثالث

گزینه صحیح را از داخل پرانتز انتخاب کنید.

۱- ... لا تَجْلِسُ فِي مَكَانِ الآخِرِينَ . (أَيُّهَا الطَّالِبُ - أَيُّهَا الطَّالِبَةُ)

۲- ... لا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ . (أَيُّهَا الطَّالِبَةُ - أَيُّهَا الرِّجَالُ)

۳- ارْكَعِي وَاسْجُدِي ... (يَا مُحَمَّدُ - يَا مَرْيَمُ)

۴- أَنْظُرَا إِلَى عَظَمَةِ العَالَمِ . (أَيُّهَا المَرَأَاتُ - أَيُّهَا المَرَأَةُ)

التمرين الرابع

فعل های زیر را ترجمه کنید و در جای مناسب از جدول بعد قرار دهید.

فعل	اجْعَلْ	اجْهَدِي	لا تَطْلُبِي	اغْلِبْ	ادْفَعِي	لا تَتْرُكْ	لا تَهْرَبِي	لا تَقْرَأْ
ترجمه								

امر	مفرد مذکر		
	مفرد مؤنث		
نهی	مفرد مذکر		
	مفرد مؤنث		

التمرین الخامس

به عربی برگردانید :
به کتابخانه برو و از مطالعه غافل مباش.

۱- مذكر ←

۲- مؤنث ←

التمرین السادس

هر اتومبیل را به پارکینگ مخصوص خود هدایت کنید.

للقراءة

ضَرَبَ الْعُصْفُورُ ضَرَبَاتٍ بِالْمِنْقَارِ عَلَى
النَّافِذَةِ .

يا لَيْلَى يا لَيْلَى !

لا تَكْسِلِي ، انْهَضِي .
الْشَّمْسُ طَالَعَتِ ، السَّاعَةُ السَّابِعَةُ .

الْبَسِي ثِيَابَكَ ، وَاَحْمِلِي كِتَابَكَ .

أَخْرِجِي مِنَ الْعُرْفَةِ ، إِذْهَبِي بِسُرْعَةٍ .

الْمَدْرَسَةُ بِاتْتِظَارِكَ . ضَحِكْتُ لَيْلَى وَ قَالَتْ لِأُخْتِهَا :

يا سَمِيرَةَ ! اسْمَعِي ، اسْمَعِي .

كَأَنَّ مَدَارِسَ الْعَصَافِيرِ مَفْتُوحَةٌ فِي الصَّيْفِ .

المفردات :

كَأَنَّ : گویا / ثِيَاب : جمع ثوب : لباس.

الاسئلة :

- ١- تَرْجِمُ كُلَّ جُمْلَةٍ أَمَامَهَا .
- ٢- اِنتَخِبْ عُنْوَانًا مُنَاسِبًا لِلْقِصَّةِ .
- ٣- عَيَّنِ الصَّحِيحَ وَ الخَطَأَ حَسَبَ الحَرَكَاتِ .
 - الف) ضَرَبَ العُصْفُورَ ضَرْبَاتٍ بِالمِنْقَارِ .
 - ب) اِلبَسِي ثِيَابَكَ وَاحمِلِي كِتَابَكَ .
 - ج) ضَحِكْتِ لَيْلَى .
 - د) كَانَّ مَدَارِسَ العَصَافِيرُ مَفْتُوحَةً فِي الصَّيْفِ .

الجزيرة

ذَهَبَتْ جَمَاعَةٌ مِنَ الْأَطْفَالِ إِلَى حَاكِمِ
الْمَدِينَةِ. وَقَالَ أَحَدُهُمْ : أَيُّهَا الْحَاكِمُ!
تَعَبْنَا مِنْ كَثْرَةِ الْأَمْرِ وَالنَّهْيِ .

اغْسِلُوا أَيْدِيَكُمْ وَوُجُوهَكُمْ ، اِشْرَبُوا
الْحَلِيبَ ، لَا تَشْرَبُوا الْمَاءَ الْبَارِدَ . اذْهَبُوا
إِلَى الْمَدْرَسَةِ وَلَا تَلْعَبُوا فِي الطَّرِيقِ .

قَالَ الْحَاكِمُ : عِنْدِي فِكْرَةٌ . سَأَفْعَلُ مَا تَطْلُبُونَ .

فِي الْيَوْمِ التَّالِيِ : رَكِبَ الْكِبَارُ وَالصَّغَارُ
السَّفِينَةَ بِأَمْرِ الْحَاكِمِ .

قَالَ الْحَاكِمُ : أَيُّهَا الْأَطْفَالُ! عِنْدَ الْحَاجَةِ
أَرْسَلُوا هَذِهِ الْحَمَامَاتِ إِلَيْنَا .

بَعْدَ حَرَكَةِ السَّفِينَةِ صَرَخَ الْأَطْفَالُ :
نَحْنُ أَحْرَارٌ ، نَحْنُ أَحْرَارٌ .

الْأَطْفَالُ يَدْخُلُونَ مَاءَ الْبَحْرِ مَعَ ثِيَابِهِمْ . يَقْذِفُونَ الْأَشْيَاءَ فِي الشَّارِعِ وَالرُّقَاقِ

و

عِنْدَ الظَّهِرِ رَجَعَ الْأَطْفَالُ إِلَى الْبُيُوتِ وَأَكَلُوا الْأَطْعِمَةَ وَالْفَوَاكِهَ ثُمَّ خَرَجُوا
مَرَّةً ثَانِيَةً.

ذَهَبَ النَّهَارُ وَجَاءَ اللَّيْلُ وَالْأَطْفَالُ يَرْجِعُونَ إِلَى الْبَيْتِ.
وَلَكِنْ!

لَيْسَ أَحَدٌ بِإِنْتِظَارِهِمْ. نَامَ الْأَطْفَالُ تِلْكَ اللَّيْلَةَ مَحْزُونِينَ ، خَائِفِينَ .
صَبَّاحَ الْيَوْمِ التَّالِي ، نَهَضُوا وَذَهَبُوا إِلَى الْحَدِيقَةِ وَصَرَخُوا يَا حَمَامَاتُ يَا
حَمَامَاتُ.

الْحَمَامَاتُ : مَاذَا تُرِيدُونَ؟ - رَجَاءً إِذْهَبْنَ إِلَى الْجَزِيرَةِ وَأُطْلُبْنَ مِنَ الْكِبَارِ
الرُّجُوعَ.

الحماماتُ : عِنْدَنَا شُرُوطٌ.

قَبْلَ الْأَطْفَالِ الشُّرُوطَ وَ طَارَتِ الْحَمَامَاتُ إِلَى الْجَزِيرَةِ وَ

ماذا فهمنا من الدرس؟

١- مَنْ رَكِبَ السَّفِينَةَ؟

٢- هَلْ وَصَلَ الْأَطْفَالُ إِلَى الرَّاحَةِ الْخِيَالِيَّةِ؟

٣- مَنْ هُوَ قَاصِدُ النِّجَاةِ فِي هَذِهِ الْقِصَّةِ؟

٤- هَلْ الرَّاحَةُ فِي اللَّعِبِ وَالْأَكْلِ وَالشُّرْبِ فَقَطْ؟

٥- مَتَى صَرَخَ الْأَطْفَالُ نَحْنُ أَحْرَارٌ؟

بصیرة (امر و نهی «+۳»)

طَغَى الْمَاءُ

أَيُّهَا النَّاسُ السَّيْلُ السَّيْلُ

السَّيْلُ يَجْرِي مِنْ شَمَالِ الْقَرْيَةِ

أَيُّهَا الرِّجَالُ أُخْرِجُوا، اتْرُكُوا بُيُوتَكُمْ

أَيُّهَا النِّسَاءُ أُخْرِجْنَ إِحْمِلْنَ الْأَطْفَالَ

لَا تَذْهَبُوا إِلَى شَمَالِ الْقَرْيَةِ لَا تَقْرُبُوا مِنَ النَّهْرِ

إِذْهَبُوا إِلَى مَكَانٍ مُرْتَفِعٍ وَلَا تَرْجِعُوا ...

لَا تَتْرُكَنَّ الْأَطْفَالَ ...

آیامی دانید که فعل امر و نهی برای «جمع مذکر مخاطب» چگونه به کار می رود؟

توجه کنید :

تَذْهَبُونَ، تَغْسِلُونَ، تَجْلِسُونَ

لَا تَذْهَبُوا،

..... نشوئید

تَذْهَبُونَ، تَغْسِلُونَ، تَجْلِسُونَ

إِذْهَبُوا، إِغْسِلُوا،

بروید بشینید

در می یابیم که فعل های : إِذْهَبُوا، إِغْسِلُوا، اُكْتُبُوا و امثال آن فعل امر هستند

و برای صیغه جمع مذکر مخاطب به کار می روند.

و فعل های : لَا تَذْهَبُوا، لَا تَغْسِلُوا، لَا تَكْتُبُوا، و امثال آن فعل نهی هستند و

برای صیغه جمع مذکر مخاطب به کار می روند.

آیا می دانید که فعل امر و نهی برای «جمع مؤنث مخاطب» چگونه به کار می رود؟
 حدس بزنید! ...
 با توجه به آموخته های دروس قبل و این درس برایتان قابل پیش بینی است ...

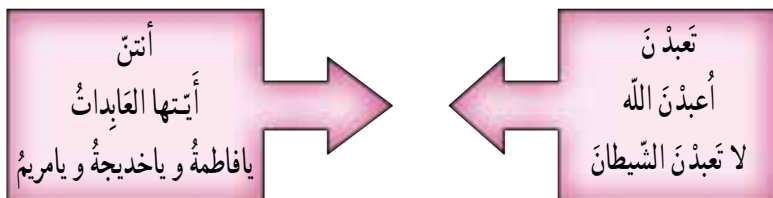
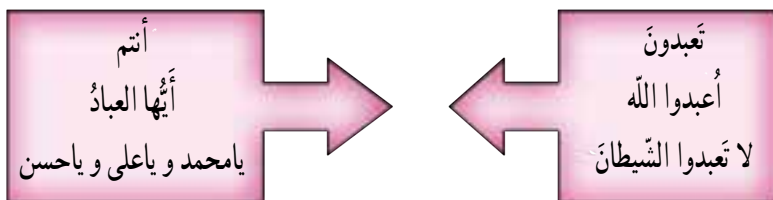
ببینید درست حدس زدید؟

تَذَهَّبْنَ ، تَغْسِلْنَ ، تَجْلِسْنَ
 لَا تَذَهَّبْنَ ، لَا تَغْسِلْنَ ، ...
 نروید ، ، ...

تَذَهَّبْنَ ، تَغْسِلْنَ ، تَجْلِسْنَ
 إِذْهَبْنَ ، ... اِمْرٍ اِجْلِسْنَ
 بشوئید ...

آموختیم :

فعل های اِذْهَبْنَ ، اِغْسِلْنَ ، اُكْتُبْنَ و ... فعل امر برای صیغه جمع مؤنث مخاطب هستند.
 و فعل هایی از قبیل لَا تَذَهَّبْنَ ، لَا تَغْسِلْنَ و ... فعل نهی برای «جمع مؤنث مخاطب می باشند».

التمرین الاول

فعل های امر و نهی جمع را در آیات زیر مشخص کنید و به تفکیک

جمع مذکر	
امر	نهی

بنویسید.

۱- ﴿أذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ﴾ (ابراهیم/۶)

۲- ﴿لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ﴾

(انبیاء/۱۳)

۳- ﴿وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ

أَحْسَنُ﴾ (انعام/۱۵۲)

۴- ﴿لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ﴾ (نساء/۲۹)

۵- ﴿اعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾ (نساء/۳۶)

التمرین الثانی

جاهای خالی را با کمک گرفتن از فعل های موجود در هر جمله کامل

کنید.

۱- ایتها المسلمات اِكْسِبْنَ الْحَسَنَاتِ و ... السَّيِّئَاتِ.

۲- ایتها المؤمنونَ المظلومينَ و لا تنصروا الظالمينَ.

- ۳- أَيُّهَا الرِّجَالُ افْعَلُوا الْخَيْرَ وَ... الشَّرَّ.
- ۴- أَيُّهَا الْمَرْأَةُ.... الْغَيْبَةَ وَ لَا تَتْرُكِي الصَّلَاةَ.

التمرین الثالث

متن زیر را بخوانید و پس از ترجمه، فعل های خواسته شده را در جدول بنویسید.

- طَرَقَ سَائِلٌ أَبَاً . قَالُوا : مَنْ بِالْبَابِ ؟ قَالَ : أَنَا سَائِلٌ .
- مَا حَاجَتُكَ ؟ / - قِطْعَةٌ خُبْزٍ . - لَا نَقْدِرُ عَلَيْهَا . إِذْهَبْ مِنْ هُنَا .
- / - فَقَلِيلٌ مِنَ الرُّزِّ .
- لَا تَطْلُبْ مِنَّا هَذَا . / - قَلِيلٌ مِنَ الزَّيْتِ . - لَا . / - جُرْعَةٌ مِنَ الْمَاءِ .
- لَيْسَ عِنْدَنَا مَاءٌ .

في هذا الوقت ، قال السائل : لِمَاذَا جَلَسْتُمْ ؟ لَا تَجْلِسُوا فِي الْبَيْتِ ! إِنَّهُضُوا
و إِذْهَبُوا لِلسُّؤَالِ . فَأَنْتُمْ أَحَقُّ مِنِّي بِالسُّؤَالِ .

مضارع منفى	نهى مفرد مذکر	نهى جمع مذکر	ماضی جمع	امر جمع مذکر	امر مفرد مذکر	
فعل						

التمرین الرابع

از میان افعال داده شده فعل های امر و نهی مخصوص هر گلبرگ را انتخاب نموده و در جای مناسب بنویسید.

جمع مذکر

مفرد مؤنث

مفرد مذکر

جمع مؤنث

مثنی

إِسْمَعْ - اِشْرَبِي - اُدْخُلُوا
لَا تَسْمَعْ - يَذْهَبَانِ - عَبَدْنَا -
لَا تَشْرَبِي - اُدْكُرْنَ - لَا تَذْهَبَا
- لَا تَدْخُلُوا - لَا تَدْكُرْنَ -
إِذْهَبَا - ظَلَمُوا

التمرین الخامس

با توجه به مفهوم و صیغه مورد نیاز جمله، کلمه صحیح را از داخل پرانتز انتخاب کنید و به جای واژه نادرست بگذارید.

- ۱- آيْتَهَا الْمُمْرِضَةُ لَا تَعْمَلْ بِوِظَائِفِكَ. (لَا تَعْمَلِي - اِعْمَلْنَ - اِعْمَلْ - اِعْمَلِي)
- ۲- أَيُّهَا الْحَارِسُونَ لَا تَحْفَظْنَ الْوَطْنَ. (إِحْفَظْنَ - إِحْفَظُوا - لَا تَحْفَظُوا - إِحْفَظُوا)
- ۳- يَا أَطْفَالَ لَا تَغْسِلْ وُجُوهَكُمْ. (لَا تَغْسِلْ - اِغْسِلُوا - اِغْسِلْنَ - لَا تَغْسِلُوا)
- ۴- أَيُّهَا الْحَاكِمُ أَحْكَمْ بِالظُّلْمِ. (لَا تَحْكُمْ - لَا تَحْكُمُوا - أَحْكُمُوا - أَحْكُمِي)

۵- یا مُسْلِمَاتُ أُتْرُكْنَ الْحَسَنَاتِ . (لايَتْرُكْنَ - لاتَتْرُكْنَ - أُتْرِكِي - أُتْرُكْنَ)

التمرین السادس

جدول کلمات متقاطع

افقی

	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	■								■
۲			■						
۳		■							■
۴				■					
۵			■		■	■			
۶		■		■					
۷			■				■		
۸	■					■			

- ۱- منع نکن (مؤنث) ۲- عبادت نکردند (مثنی) - از علامت‌های مخصوص اسم ۳- مسح می کنی (مؤنث) ۴- بدان (مذکر) - بازی کردی ۵- دهان - مفرد «املاک» مضارع «لعبتُنَّ» ۷- اطراف (پیرامون) - پدر بزرگ - خشکی تو - ماضی «يَحْمِلَنَّ»

عمودی

- ۱- باز کنید (مثنی) ۲- کار نمی کنید (جمع مذکر) ۳- فعل امر از «تَعْمَلُ» - مفرد «عِلَّ» ۴- «ب. س. م.» بر وزن «تَفَعَّلَ» ۵- ماضی «يَمْدَحُ» - فعل امر از «تَنْجَحُ» ۶- «ن. ی. ل.» بر وزن «فَاعِلٌ» - خون ۷- کار می کنیم ۸- ای - بلکه - اگر به آخرش «ت» بیفزائیم «دختر» به زبان عربی می شود ۹- کفر نوز.

للقراءة

بِسْمَةِ

تَعِبَتِ الْأُمُّ مِنْ أَعْمَالِ الْمَنْزِلِ . فَذَهَبَتْ إِلَى غُرْفَتِهَا لِلِاسْتِرَاحَةِ .
فَجَاءَهُ صَاحٌ وَلَدُهُ :

«مَامَا، أُرِيدُ الْمَاءَ.»

قَالَتِ الْأُمُّ : «أَنَا تَعِيبَةٌ . إِذْهَبْ وَاشْرَبِ الْمَاءَ بِنَفْسِكَ.»

صَاحَ الْوَلَدُ مَرَّةً أُخْرَى : «أُرِيدُ الْمَاءَ.»

فَقَالَتِ الْأُمُّ : «اشْرَبِ بِنَفْسِكَ وَإِلَّا أَضْرِبُكَ.»

بَعْدَ قَلِيلٍ قَالَ الْوَلَدُ : «مَامَا، عِنْدَمَا جِئْتَ لِضَرْبِي؛ أَحْضِرِي كَأْسًا مِنَ الْمَاءِ الْبَارِدِ.»

المفردات

ابتسامة : لبخند / بنفسك : خودت / تعبته : خسته / صاح : فریاد زد /

مرة أخرى : یک دفعه دیگر / جئت : آمدی / أحضري : بیاور، حاضر کن

الاسئلة

١- لماذا ذهبت الأم إلى غرفتها؟ ٢- عين الصحيح والخطأ حسب الحركات.

الف) صاح الولد مرة أخرى □ ب) اشرب بنفسك . □ ج) احضري كأس من

الماء البارد. □

٣- ترجم النص.

إِحْذِرِ الْعَدُوَّ

البلبلُ محبوبٌ؛ هو سَاكِتٌ و حَزِينٌ ، لَا يَأْكُلُ طَعَامًا و لَا يَشْرَبُ مَاءً .

قُرْبَ الْقَفْصِ قِطَّةً . هِيَ تَنْظُرُ إِلَى الْقَفْصِ .

و تَبَحَثُ عَن طَرِيقٍ لِصَيْدِ الْبَلْبِلِ الْمَحْبُوسِ .

لِذَلِكَ قَالَتْ لَهُ : أَيُّهَا الْبَلْبِلُ الْعَزِيزُ! أَنَا صَدِيقُكَ

و صَدِيقُ كُلِّ الطُّيُورِ .

و الْحَرِيَّةُ هَدَيْتَنِي إِلَى الطُّيُورِ . أَفْتَحُ الْآنَ بَابَ

الْقَفْصِ و أَنْتِ تَخْرُجُ بِسُرْعَةٍ .

قَبْلَ الْبَلْبِلِ كَلَامَ الْقِطَّةِ . و قَرَبَ بَابِ الْقَفْصِ

لِلخُرُوجِ .

فِي هَذِهِ اللَّحْظَةِ تَقْفِرُ الْقِطَّةُ لِصَيْدِهِ . لَكِنَّ

الْبَلْبِلُ يَرْجِعُ سَرِيعًا إِلَى الْوَرَاءِ .

فَشِلَّتِ الْقِطَّةُ فِي مَكْرِهَا . بَعْدَ لَحْظَةٍ قَالَتْ لَهُ بِتَمَلُّقٍ : لِمَاذَا رَجَعْتَ؟

أَنَا صَدِيقُكَ أَنَا طَالِبُ الْحَرِيَّةِ لَكَ . الْحَرِيَّةُ بِيَدِي فَقَطْ!

الْحَرِيَّةُ أَمَلُ كُلِّ طَائِرٍ . الْحَرِيَّةُ خَيْرٌ لَكَ .

سَأَفْتَحُ بَابَ الْقَفْصِ مَرَّةً ثَانِيَةً . أَخْرُجُ بِسُرْعَةٍ و لَا تَكْسَلِ .

قال البلبُلُ : أنا أَحَبُّ الحَرِيَّةِ . أنا أَحَبُّ الطَّيْرانِ في السَّمَاءِ الزَّرْقَاءِ و
الجُلُوسِ فَوْقَ الأَعْصانِ الخَضْرَاءِ .
و لَكِنَّ القَفْصَ عِنْدِي أَفْضَلُ مِنْ مَخالِبِكَ .
إذْهَبِي مِنْ هُنَا ، لا تَخْدَعِي ، لا تَمْكُرِي .
أنا بِائْتِظارٍ رَجُلٍ مُخْلِصٍ يُقْبَلُ يَوْمًا ، و يَفْتَحُ لِي بابَ القَفْصِ ،
ثمَّ أَخْرُجُ مَسروراً و أَطيرُ إلى سماءِ الحَرِيَّةِ .

ماذا فهمنا من الدرس ؟

- ١- هل القطعة صديقُ البلبُلِ؟
- ٢- القفصُ افضلُ أم الحريَّةُ؟
- ٣- مَنْ يَحِبُّ الطَّيْرانِ في السَّمَاءِ الزَّرْقَاءِ؟
- ٤- يَنْتَظِرُ البلبُلُ (الف) الرَّجُلَ المَخْلِصَ (ب) صاحِبَ البَيْتِ
(ج) العَدُوَّ
- ٥- ما سببُ رجوعِ البلبُلِ إلى القفصِ؟
- (الف) حُبُّ القَفْصِ (ب) الخَوْفُ مِنَ القِطَّةِ (ج) الخَوْفُ مِنَ صاحِبِ البَيْتِ
- ٦- ما معنى هذه الجملةِ : «القفصُ عِنْدِي أَفْضَلُ مِنْ مَخالِبِكَ» .
- (الف) الحبسُ أَفْضَلُ مِنَ المَوْتِ . (ب) الحَرِيَّةُ أَفْضَلُ مِنَ الدَّلَّةِ .
(ج) أنا أَحَبُّ العَيْشِ معِ العَدُوِّ .

بصيرة (جملة اسمیه)

الوَلْدُ دَخَلَ الْبَيْتَ عَاجِلاً وَ صَرَخَ :
السيَّارةُ ... ، السيَّارةُ ... ، السيَّارةُ ...
الأمُّ : السيَّارةُ ، السيَّارةُ ، ... ماذا ؟
الطُّفْلُ : السيَّارةُ واقفةً .
السيَّارةُ بانتظاري .
السيَّارةُ ذهبت . السيَّارةُ ذهبت .

أين مَحْفِظَتِي؟

...

به نظر شما : چرا مادر ابتدا متوجه منظور فرزند از کلمه «السيَّارةُ» نشد؟

فرزند برای رساندن منظور خود چه کرد؟

بله، چنانکه دیدیم کلمات برای رساندن مفهوم و پیام، باید در جمله آورده شوند.

به جمله هایی که فرزند به کار برده دقت کنید، این جمله ها با چه نوع کلمه ای

(اسم، فعل یا حرف) شروع شده اند؟

در زبان عربی، اغلب جمله هایی که با اسم شروع می شوند، جمله اسمیه هستند.

با دقت در جمله های اسمیه بالا در می یابیم که هر جمله اسمیه، از دو بخش

تشکیل شده است :

— اسمی که معمولاً در ابتدای جمله آمده و درباره آن خبر می دهیم ← **مبتدا**

— بخشی از جمله که درباره مبتدا، خبر داده و معنار را کامل می کند ← **خبر**

یک بار دیگر به جمله هایی که فرزند به کار برده، بنگرید: السیارةُ واقفةٌ، السیارةُ... .

خبر در آنها از چه تشکیل شده است؟

بلی ، خبر ممکن است :

یک اسم باشد

یک فعل باشد

یک حرف و یک اسم باشند.

مانند :

الطَّالِبُ ، مُؤدِّبٌ. ← خبر آن یک اسم است → الطَّالِبَةُ ، مُؤدِّبَةٌ.

الطَّالِبُ ، جَلَسَ. ← خبر آن است → الطَّالِبَةُ ، جَلَسَتْ.

الطَّالِبُ ، فی المدرسةِ. ← خبر آن است → الطَّالِبَةُ ، فی المدرسةِ.

نکته :

بدانیم که :

اغلب اسم ها اگر در نقش مبتدا یا خبر بیابند، مرفوع می شوند یعنی حرف آخر آن
- یا - می گیرد.

مانند : « السَّیَّارَةُ واقِفَةٌ. »

برای شناخت مبتدا و خبر می توانیم از نهاد و گزاره فارسی کمک بگیریم؛ به این
معنی که «مبتدا» به جای «نهاد» فارسی و «خبر» به جای «گزاره» فارسی قرار می گیرد؛

مانند :

مبتدا	خبر
الطالبُ	ذهبَ إلى المدرسة.
نهاد	گزاره
دانش آموز	به مدرسه رفت.

تمارین

التمرین الاول

در آیات و احادیث زیر مبتدا و خبر را مشخص کنید و در جدول بنویسید :

مبتدا	خبر

۱- ﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ﴾ (فتح / ۲۹)

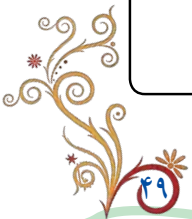
۲- ﴿اللَّهُ عَلِيمٌ﴾ (حجرات / ۸)

۳- ﴿الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ﴾ (بقره / ۱۴۷)

۴- ﴿الصَّلَاةُ عَمُودُ الدِّينِ﴾ (الرسول الاكرم ﷺ)

۵- ﴿الْعِلْمُ حَيَاةٌ وَالْاِيْمَانُ نَجَاةٌ، وَالصَّدَقُ نَجَاحٌ،

وَالْكَذِبُ فِضَاحٌ﴾ (الامام علی علیه السلام)

التمرین الثانی

آیات و احادیث زیر را ترجمه کنید.

- ۱- ﴿وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ (بقره/۲۱۶)
- ۲- ﴿هُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ﴾ (مؤمنون/۷۲)
- ۳- ﴿سَلَامٌ عَلَى نُوْحٍ فِي الْعَالَمِينَ﴾ (الصفات/۷۹)
- ۴- الكُتُبُ بَسَاتِينُ الْعُلَمَاءِ. (امیرالمؤمنین علیؑ)
- ۵- أَلْعَالِمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ. (الرسول الاكرم ﷺ)

التمرین الثالث

با هر گروه از کلمات داده شده جمله اسمیه بسازید:

- ۱- (الدين - الصلاة - عمود)
- ۲- (عزس - ه - جلس - الحاكم - على)
- ۳- (العالم - المصلح - بانتظار)
- ۴- (الرزق - الكذب - يتقص)
- ۵- (جالسون - على - الضيوف - المائة)

التمرین الرابع

جمله های اسمیه زیر با کدام گزینه، کامل می شوند؟

- ۱- ألبلبل فی القفص. (محبوس . محبوساً . محبوساً)
- ۲- تخرجُ بسرعة. (أنا . هي . أنت)
- ۳- الحرْبَةُ لَكَ. (خَيْرٌ . خيراً . خيراً)

- ۴- ... عَلَيْهِم بِذَاتِ الصُّدُورِ . (اللَّهُ . اللَّهُ . اللَّهُ)
 ۵- أَنْتِ ... كَلَامَ الْمُعَلِّمِ . (سَمِعَتْ . سَمِعَتْ . سَمِعَتْ)

التمرین الخامس

برای هر تصویر یک جمله اسمیه مناسب بنویسید.

التمرین السادس

حرکت آخر کلماتی را که زیر آنها خط کشیده شده، بگذارید.

- ۱- ﴿اللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾
- ۲- الغَيْبَةُ حَرَامٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ .
- ۳- أَلْفِكْرُ عِبَادَةٍ .
- ۴- زَكَاةُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ .
- ۵- الْعِلْمُ بِالْعَمَلِ .

للقراءة

فِيهِ فَلَاحٌ وَ أُسْتَاذٌ وَ عَامِلٌ
فِيهِ جُنْدِيٌّ مُقَاتِلٌ
كُلُّهُمْ بَيْنِي الْوَطَنُ
يُرْعُ الْخَيْرَ لِأَبْنَاءِ الْبِلَادِ
أَصْدِقَاءِ الْمَدْرَسَةِ

صِرْتُ أَقْرَأُ
صِرْتُ أَكْبَرُ
صَارَ لِي فِكْرٌ مُنَوَّرٌ
مُذْ دَخَلْتُ الْمَدْرَسَةَ

صِرْتُ أَقْرَأُ
وَ أَحَلُّ
وَ أَرْكَبُ
يَا لِسِحْرِ الْكَلِمَاتِ
عِنْدَمَا صَارَتْ عِبَارَةً
وَ الْعِبَارَاتُ نَشِيدٌ وَ قِرَاءَةٌ

صِرْتُ أَقْرَأُ
أَهْ! مَا أَحَلَّى كِتَابِي
فِيهِ بَابَا ، فِيهِ مَامَا
وَ هُمَا بَحْرٌ مِنَ الْحُبِّ
وَ يَنْبوعُ حَنَانٍ وَ عَطَاءِ

المفردات:

صِرْتُ أَقْرَأُ: دارم می خوانم (می توانم بخوانم) / صِرْتُ: شدم / مُذُّ: از / مَا أَحْلَى: چه شیرین است! / يَنْبُوعُ: چشمه / مُقَاتِلُ: رزمنده / أُحَلِّلُ: تجزیه و تحلیل می کنم / أَرْكَبُ: ترکیب می کنم / يَا لَسِحْرِ الْكَلِمَاتِ: شگفتنا از جادوی کلمات / صَارَتْ: شد / حَنَانٍ: مهربانی.

الاسئلة:

۱- مَنْ بَيْنِي الْوَطَنَ؟

۲- مَنْ بَحْرٌ مِنَ الْحُبِّ؟

۳- مَتَى صِرْتُ تَقْرَأُ؟

۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ وَالْخَطَأُ حَسَبَ الْحَرَكَاتِ.

۱- يَا لَسِحْرِ الْكَلِمَاتِ

۲- وَأُحَلِّلُ وَأَرْكَبُ

۳- وَالْعِبَارَاتِ نَشِيدٌ وَقِرَاءَةٌ

۴- صَارَ لِي فِكْرٌ مَنَوَّرٌ

للراغبين

الاغذية و الخضراوات

شِبِنْت : شويد	بَيْض : تخم مرغ
كُرَّات : تره	بَيْض مَسْلُوق : تخم مرغ آب پز
بَصَل : پياز	بَيْض مَقْلِيّ : نيمرو
بَطَاطَا : سيب زميني	رُز، أَرُزّ : برنج
ثوم : سير	رُزّ مع الخضار : سبزی پلو
بَقْدُونِس : جعفری	رُزّ مع العدس : عدس پلو
فَجَل : تُرِبْچِه	مُرَطَّبَات : نوشابه، آب میوه و بستنی
طَمَاطِم : گوجه فرنگی	مَرَق : خورش
زُبْدَة : کره	مَرَقُ الخُضار : قورمه سبزی
مُرَبِّي : مربّا	مَعَكَرُونَة : ماکارونی
جُبْنَة : پنیر	قَرَع : کدو تنبل

الإمامُ (ع) بابُ علمِ النبيِّ (ص)

حَضَرَ المَأْمُونُ العَبَّاسِيُّ فِي مَجْلِسٍ؛ وَ حَوْلَهُ العُلَمَاءُ وَ الكُبَارُ.
كَانَ الإِمَامُ الجَوَادُ (ع) حَاضِراً فِي ذَلِكَ المَجْلِسِ.

هُوَ فِي التَّلَاثِ مِنَ عُمُرِهِ.
العُلَمَاءُ يَحْسُدُونَ الإِمَامَ (ع).
لَأَنَّهُ كَانَ أَفْضَلَ مِنْهُمْ .
يَقْصِدُ العُلَمَاءُ هَزِيمَةَ الإِمَامِ
فِي مَجْلِسِ الخَلِيفَةِ.

فَانْتَخَبُوا أَحَدَهُمْ لِهَذَا الأَمْرِ. اسْمُهُ «يَحْيَى بْنُ أَكْثَمٍ» وَ هُوَ قَاضِي القُضَاةِ.

سَكَتَ الحُضَارُ بِأَمْرِ المَأْمُونِ . يَقُولُ «يَحْيَى» للإِمَامِ (ع).

يَا أَبَا جَعْفَرٍ! مَاذَا تَقُولُ فِي رَجُلٍ مُحْرَمٍ قَتَلَ صَيْدًا؟

يَسْأَلُ الإِمَامُ الجَوَادُ (ع) : هَلْ قَتَلَ الصَّيْدَ فِي الحَرَمِ أَوْ غَيْرِ الحَرَمِ؟

كَانَ المُحْرَمُ عَالِماً أَمْ جَاهِلاً؟ قَتَلَهُ عَمْدًا أَوْ خَطَأً؟

كَانَ حُرّاً أَمْ عَبْدًا؟ كَانَ صَغِيراً أَوْ كَبِيراً؟ وَ ...

عَجَزَ العَالِمُ ، وَ ظَهَرَتْ عَلَائِمُ التَّحِيرِ فِي وَجْهِهِ.

عِلْمَ الْحَاضِرُونَ أَنَّ الْإِمَامَ بَحْرٌ مِنَ الْعِلْمِ وَالْمَعْرِفَةِ.
نعم، الإمام فرع شجرة النبوة، هو وارث خصال الرسول (ص) و علمه.
كما قال النبي (ص) أنا مدينة العلم و عليُّ بابها.

ماذا فهمنا من الدرس؟

١- من باب علم النبي (ص) في كل زمان؟

٢- ماذا علم الحاضرون في المجلس؟

٣- ماذا قصد العلماء من السؤال؟

٤- هل كان يحيى بن أكتم من أصدقاء الإمام (ع)؟

٥- لماذا يحسد العلماء الإمام (ع)؟

بصيرة - (جملة فعلية «+»)

فرماندهی از مأمور تازه کار خواست تا محلی را تحت
نظر بگیرد و همهٔ موارد را با دقت به او گزارش کند :
الحارس المبتدئ :

خَرَجَ ...

دَخَلَ ...

طَارَتْ ...

تَلَعَبَ

يَذْهَبُ ...

سَأَلَ الْقَائِدُ :

مَنْ ... ؟

سَيِّدِي ! خَرَجَ صَاحِبُ الْبَيْتِ .

دَخَلَ السَّارِقُ الْبَيْتَ .

طَارَتْ الْحَمَامَةُ مِنْ فَوْقِ الْجِدَارِ .

تَلَعَبُ الطِّفْلَةُ أَمَامَ الْبَيْتِ .

... ..

صَرَخَ الْقَائِدُ

مأمور در ابتدا برای گزارش از چه نوع کلمه‌ای استفاده کرد؟ : اسم، فعل، یا حرف.

چرا فرمانده بعد از شنیدن این کلمات، از مأمور پرسید : «مَنْ ... ؟»

مأمور برای رساندن منظور خود چه کرد؟

بلی، از آنجا که فعل بر انجام کار دلالت می‌کند، نیاز به انجام دهنده (فاعل) دارد.

به جملاتی که با فعل شروع می‌شوند، جمله فعلیه می‌گویند که دو جزء اصلی آن :

فعل + فاعل است.

در زبان عربی فاعل بعد از فعل می‌آید و انجام فعل به آن نسبت داده می‌شود.

فاعل هم مانند مبتدا و خبر، مرفوع است و اغلب آخر آن ـِ یا ـً می‌آید.

التمرين الاول

در آیات زیر فعل و فاعل را مشخص کنید و در جدول بنویسید :

فاعل	فعل

۱- ﴿سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَقِيعٍ﴾ (معارج / ۱)

۲- ﴿يَعْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾

(یوسف / ۹۲)

۳- ﴿وَسَيَعْلَمَ الْكُفَّارُ لِمَنْ عُقِبِيَ الدَّارِ﴾

(رعد / ۴۲)

۴- ﴿قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا﴾ (طلاق / ۳)

التمرين الثاني

برای جای خالی در هر جمله کلمه مناسب را انتخاب کنید.

۱- خَرَجَتْ ... مِنَ الصَّفِّ . (الطَّالِبُ . الطَّالِبَةُ . الطَّالِبَةُ)

۲- ... الرَّجُلُ السَّيَّارَةُ . (رَكِبَتْ . رَكِبَتْ . رَكِبَ)

۳- ... يَسْطُرُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ . (اللَّهُ . اللَّهُ . اللَّهُ)

۴- ... عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ . (هُم . هُوَ . هُنَّ)

۵- أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ ... لِأَدَاءِ الصَّلَاةِ فِي أَوَّلِ الْوَقْتِ . (انْهَضْنَ . انْهَضُوا . لَاتَنْهَضُوا)

التمرین الثالث

با توجه به تصویر زیر، سه جمله اسمیه و سه جمله فعلیه مناسب بنویسید.

- ۱-
- ۲-
- ۳-
- ۴-
- ۵-
- ۶-

التمرین الرابع

پس از وصل کردن هر کلمه از ستون «الف» به کلمه مناسب از ستون «ب»، نوع جمله به دست آمده را مشخص کنید.

ب	الف
فاطمه	قرأت
طالبان	جاء
الدرس	تكتب
تنظرون	انتم
علي	هذان

التمرین الخامس

عبارات زیر را به عربی برگردانید.

- ۱- دانش چراغ هدایت است .
- ۲- مؤمن در راه خدا صبر می کند .

للقراءة

هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ ...

الزَّرَافَةُ تَنَامُ فِي الْيَوْمِ الْوَاحِدِ، تَسْعَ (٩) دَقَائِقَ فَقَطْ، فِي ثَلَاثِ (٣) مَرَّاحِلَ، كُلُّ مَرَّةٍ ثَلَاثَ دَقَائِقَ، وَسَبَبُ ذَلِكَ طُولُ رَقَبَتِهَا.

الْحُوتُ يَقْدِرُ الْبَقَاءَ تَحْتَ الْمَاءِ بِدُونِ تَنْفُسِ سَاعَةٍ وَاحِدَةً!! وَنَافُورَةُ الْمَاءِ فَوْقَ جُمُوعِهِ يَصِلُ ارْتِفَاعُهَا أحياناً إِلَى تِسْعَةِ (٩) أمتارٍ.

وَزْنُ الْفِيلِ يَبْلُغُ إِلَى خَمْسَةِ (٥) أَطْنَانٍ وَمَعَ هَذَا الْوِزْنِ الثَّقِيلِ، تَصِلُ سُرْعَتُهُ إِلَى أَرْبَعِينَ (٤٠) كيلومتراً فِي السَّاعَةِ.

وَزْنُ الطَّنِّ مِنَ الْحَدِيدِ بَعْدَ الصَّدَأِ التَّامِّ يَصِيرُ ثَلَاثَةَ (٣) أَطْنَانٍ.

صَوْتُ صَيْحَةِ الْبَطِّ لَيْسَ لَهُ صَدَى.

المفردات :

تَنَامُ : مى خوابد/ رَقَبَةٌ : گردن/ الحوت : نهنگ/ نَافُورَةٌ : فواره/ أَطْنَانُ : جمع طُن =
هزار كيلوگرم/ تَصِلُ : مى رسد/ الحديد : آهن/ صَدَأُ : زنگ زدن/ صَيْحَةٌ : فریاد/
أَلْبَطُ : مرغابی/ صَدَى : پژواک/ يَصِيرُ : مى شود

الاسئلة :

۱- عَيِّنِ الصَّحِيحَ حَسَبَ النَّصِّ.

- الف) تنامُ الزُّرافةُ في اليَوْمِ الوَاحِدِ تِسْعَةَ (٩) سَاعَاتٍ فَقَطْ.
- ب) تَصِلُ سُرْعَةُ الفِيلِ إِلَى أَرْبَعِينَ (٤٠) مِثْرًا فِي السَّاعَةِ.
- ج) لَيْسَ لِصَيْحَةِ البَطِّ صَدَى.
- د) بَعْدَ الصَّدَا يَصِيرُ وَزْنُ الحديدِ أَقَلَّ.

۲- عَيِّنِ الصَّحِيحَ وَ الخَطَأَ حَسَبَ الحَرَكَاتِ.

- الف) صَوْتٌ صَيْحَةِ البَطِّ لَيْسَ لَهُ صَدَى.
- ب) سَبَبُ ذَلِكَ طُولُ رَقَبَتِهَا.
- ج) وَزْنُ الفِيلِ يَصِلُ إِلَى خَمْسَةِ (٥) أَطْنَانٍ.

أداء الأمانة

القرآن كتاب نزل لِحياة الأحياء و لئس للمقابر و الأموات.

يطلب القرآن منا اعمالاً.

و هذه الاعمال تُخرج البشر من السكون

إلى الحركة، و من الدُّل إلى العز، و من

الظلم إلى العدل.

من أهم هذه الأعمال الوفاء بالعهد و أداء الأمانة.

أمر الله العباد بأداء الأمانات إلى أهلها و الوفاء بالعهد.

و الآن نقرأ قصة حول هذين العملين :

كان لرجلٍ أجيرٍ. عملَ الأجير في مزرعة الرجل أياماً.

في اليوم الآخر ذهب الأجير بلا أجرٍ.

كان أجره مقداراً من القمح. حزن صاحب العمل لهذا الأمر.

يَزْرَعُ الرَّجُلُ الْقَمْحَ تِلْكَ السَّنَةِ وَ يَحْصُدُ الزَّرْعَ فِي
فَضْلِ الْحِصَادِ وَ يَحْمِلُ الْمَحْضُولَ إِلَى السُّوقِ لِلْبَيْعِ .
يَأْخُذُ الرَّجُلُ عَدَدًا مِنَ الْبَقَرِ بِثَمَنِ الْقَمْحِ .
بَعْدَ سَنَوَاتٍ رَجَعَ الْأَجِيرُ يَوْمًا وَ طَلَبَ أَجْرَهُ .
أَشَارَ الرَّجُلُ إِلَى الْبَقَرَاتِ وَقَالَ : أَجْرُكَ هَذِهِ الْبَقَرَاتُ .
تَعَجَّبَ الْأَجِيرُ وَقَالَ : وَلَكِنْ أَجْرِي كَانَ قَلِيلًا مِنْ
الْقَمْحِ .
شَرَحَ الرَّجُلُ لَهُ قِصَّةَ

ماذا فهمنا من الدرس؟

١- أَخَذَ الْأَجِيرُ بَعْدَ مُدَّةٍ طَوِيلَةٍ

الف) القَمْحِ ب) المزرعة ج) البقراتِ

٢- أَيْنَ عَمِلَ الْأَجِيرُ؟

٣- مَوْضُوعُ الْقِصَّةِ

٤- عَيَّنَ الْخَطَأَ حَسَبَ النَّصِّ .

الف) القرآنُ للمقابرِ و الأمواتِ فقط .

ب) القرآنُ لحياة الأحياء .

ج) القرآنُ يطلُبُ مِنَّا اداءَ الأمانةِ .

بصیرة (جمله فعلیه «۲+»)

نقش آفرینی کلمات

کلمات نیز مانند سایر موجودات، دنیای خاصی دارند که در آن هر کلمه به تنهایی نقش چندانی ندارد، و زمانی می‌تواند نقش خود را که همان رساندن معناست، به خوبی انجام دهد که در قالب و ترکیبی ویژه (جمله) در کنار دیگر کلمات بیاید. همانطور که آموختید در زبان عربی، نقش کلمات در جمله، معمولاً با علامت خاصی که در آخر آنها می‌آید، مشخص می‌شود که این ویژگی مخصوص زبان عربی است.

به عنوان مثال به نقش کلمه «طالب» و حرکت آخر آن در جمله‌های زیر توجه نمایید:

۱- سعیدٌ، طالبٌ .

۲- الطالبُ، مجتهدٌ.

۳- نَجَحَ الطالبُ فی الامتحانِ.

۴- شاهدَ المعلمُ الطالبَ فی الشارعِ.

۵- نظرَ المعلمُ إلى الطالبِ .

باید بدانیم که :

اگر فاعل فعل، یک اسم (مفرد،

مثنی یا جمع) باشد، فعل اول جمله

به صورت مفرد می‌آید. مانند :

یركضُ الأطفالُ

در جملهٔ اول «الطالب» است و حرکت آخر آن است.
 در جملهٔ دوم «الطالب» است و حرکت آخر آن است.
 در جملهٔ سوم «الطالب» است و حرکت آخر آن است.

حال جملهٔ چهارم را ترجمه کنید

با توجه به ترجمه، کلمهٔ «الطالب» در این جمله چه نقشی دارد؟

علامت آخر آن چیست؟

بدانیم که علامت - یا - نشانهٔ نصب است و هر مفعولی منصوب می‌باشد. مفعول

را در جمله‌های زیر بیابید و به حرکت آخر آن توجه کنید.

قَرَأَ الطَّالِبُ كِتَابًا . ←

تَأْكُلُ الطِّفْلَةُ الطَّعَامَ . ←

يَخْضُدُ الْفَلَّاحُ الزَّرْعَ . ←

یک بار دیگر جمله پنجم را بخوانید.

در این جمله قبل از «الطالب» چه کلمه ای آمده است؟

این کلمه، اسم است یا فعل و یا حرف؟

به حروفی مانند: «إِلَى، عَلَى، فِي، مِنْ، عَن، بِ، لِ، و...» حرف جرّ می گویند.

اسم بعد از این حروف مجرور است، یعنی معمولاً آخر آن -یا- می گیرد.

حرف جرّ و اسم بعد از آن «جار و مجرور» نام دارند.

مثل :

۱- ﴿أَمِنْتُ بِاللَّهِ﴾

۲- ﴿وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ﴾

۳- ﴿مَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا﴾

۴- السَّلَامُ عَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ.

التمرين الاول

در آیات زیر جار و مجرور و مفعول را بیابید و بنویسید.

مفعول	جار و مجرور

۱- ﴿وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ﴾ (ابراهیم/ ۲۵)

۲- ﴿وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ﴾ (بقره /

۲۲۰)

۳- ﴿لَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ﴾ (بقره / ۴۲)

۴- ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ (ناس/ ۱)

۵- ﴿خَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِنْ نَارٍ﴾ (رحمن/ ۱۵)

التمرين الثاني

برای جای خالی در هر جمله کلمه مناسب را با توجه به معنی جمله انتخاب کنید.

۱- هُوَ نَاجِحٌ ... الدَّرْسِ و العَمَلِ . (عَلى . فى . مِنْ)

۲- عَرَفْتُ ... فى الشَّدَائِدِ . (الأَصْدِقَاءِ . الأَصْدِقَاءِ . الأَصْدِقَاءِ)

۳- جَمَعْتُ ... قُوَّتَهَا . (السَّمَكَةَ . السَّمَكَةَ . السَّمَكَةُ)

۴- ... الرِّجَالُ المَرْزَعَةَ . (يَدْخُلْنَ . يَدْخُلُ . تَدْخُلْنَ)

۵- إِنَّ الْإِمَامَ الْجَوَادَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَحْرٌ (مِنَ الْعِلْمِ . مِنَ الْعِلْمِ . مِنَ الْعِلْمِ)

التمرين الثالث

با کلمات به هم ریخته جمله فعلیه مناسب بسازید.

۱- الإمام، العالم، عجز، جواب، عن.

۲- العلم، العالم، يخرس.

۳- باب، المدير، الصف، فتح.

۴- المؤمن، من، السعادة، يطلب، الله.

۵- في، القطعة، فسدت، مكرها.

۶- السلامة، شكر، على، الله.

التمرين الرابع

با توجه به جملات جدول را کامل کنید . (هر کدام که در جمله موجود بود)

فعل	فاعل	مفعول	جار	مجرور

۱- يَرْجِعُ الْأَطْفَالُ إِلَى الْبَيْتِ.

۲- حَمَلَ الزَّارِعُ الرُّزَّ إِلَى السُّوقِ.

۳- أَنَا مُعَلِّمٌ فِي الصَّفِّ الثَّالِثِ.

۴- طَلَبَ الْأَجِيرُ أَجْرَهُ مِنَ الرَّجُلِ.

جملات وعبارات زير را به فارسی روان ترجمه كنيد.

- ۱- ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ! لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ.﴾
- ۲- ﴿لِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ.﴾
- ۳- ﴿جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ عَمَلٍ ثَوَابًا وَلِكُلِّ شَيْءٍ حِسَابًا.﴾ (امام علی علیه السلام)

أَلْبَيْضُ الْمَسْلُوقُ

حَمَلْتُ جَدَّتِي دَجَاجَتَهَا وَنَظَرْتُ إِلَيْ غَاضِبَةً صَامِتَةً .

– لِمَاذَا أَنْتِ غَاضِبَةٌ يَا جَدَّتِي؟

هَلْ فَعَلْتُ مَا يُغْضِبُ جَدَّتِي؟

– نَظَرْتُ الْجَدَّةَ إِلَيَّ وَقَالَتْ غَاضِبَةً :

– أَنَا أَذْهَبُ إِلَى الْبَيْطَارِ .

– عَفْوًا ، جَدَّتِي ! كَانَ قَصْدِي الْمُسَاعَدَةَ .

إِنِّي سَقَيْتُ الدَّجَاجَةَ مَاءً مَغْلِيًّا ، لِأَنَّكَ لَا تَتَّعِبِينَ فِي سَلْقِ الْبَيْضِ !!!

فَلِمَاذَا أَنْتِ غَاضِبَةٌ لَا أَفْهَمُ !!؟

المفردات :

غَاضِبَةٌ : خشمگین / صَامِتَةٌ : ساکت / البیطار : دامپزشک / البیض : تخم مرغ /
المسْلُوقُ : آب پز / ماءٌ مَغْلِيٌّ : آب جوش / سَلَقَ : آب پز کردن / مُسَاعِدَةٌ : کمک /
سَاعَدَ : کمک کرد

الأسئلة :

۱- هل فعلُ الطُّفْلِ عَمَلًا خَطًّا؟

۲- أينَ ذَهَبَتْ الجَدَّةُ؟

۳- ما سَقَى الطُّفْلُ الدَّجَاجَةَ؟

۴- هل سَاعَدَ الطُّفْلُ الجَدَّةَ؟

۵- عَيِّنِ الصَّحِيحَ و الخَطَأَ حَسَبَ الحَرَكَاتِ.

الف) نَظَرْتُ الجَدَّةَ إِلَيَّ و قَالَتْ غَاضِبَةٌ

ب) لماذا أَنْتَ غَاضِبَةٌ يا جَدَّتِي؟

ج) هل فَعَلْتَ ما يَعْضِبُ جَدَّتِي؟

د) سَقَيْتُ الدَّجَاجَةَ ماءً مَغْلِيًّا

الإنصافُ في التَّقْسِيمِ

سافَرَ رَجُلَانِ مَعًا. وَصَلَا إِلَى شَجَرَةٍ وَجَلَسَا لِأَكْلِ الطَّعَامِ.
أَخْرَجَ أَحَدُهُمَا مِنْ رَحْلِهِ خَمْسَةَ أَقْرَاصٍ مِنَ الْخُبْزِ.
وَأَخْرَجَ الْآخَرُ ثَلَاثَةً.

فِي هَذَا الْوَقْتِ جَاءَ رَجُلٌ وَسَلَّمَ عَلَى الرَّجُلَيْنِ،
وَجَلَسَ تَحْتَ ظِلِّ الشَّجَرَةِ.
قَالَ الرَّجُلَانِ لَهُ: تَفَضَّلْ، تَفَضَّلْ.
إِجْلِسْ عَلَى الْمَائِدَةِ.

الرَّجَالُ يَأْكُلُونَ الْخُبْزَ تَمَامًا.

بَعْدَ الْأَكْلِ يَشْكُرُ الرَّجُلُ وَيَمْنَحُ الرَّجُلَيْنِ ثَمَانِيَةَ دَرَاهِمَ وَيَذْهَبُ.

بَعْدَ ذَهَابِهِ اخْتَصَمَ الرَّجُلَانِ فِي تَقْسِيمِ الدَّرَاهِمِ.

قَالَ صَاحِبُ الثَّلَاثَةِ: نِصْفٌ لِي وَنِصْفٌ لَكَ.

أَمَّا صَاحِبُ الْخَمْسَةِ فَقَالَ: خَمْسَةٌ لِي، وَثَلَاثَةٌ لَكَ.

يَذْهَبُ الرَّجُلَانِ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِحَلِّ الْمُسْكِالِ.

يَقُولُ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَهُمَا: الصَّلُحُ فِي هَذَا الْأَمْرِ أَحْسَنُ.

لَكِنْ صَاحِبُ الثَّلَاثَةِ يَقُولُ : لَا أَقْبَلُ ، أَطْلُبُ الْحَقَّ ، أُحْكَمُ بَيْنَنَا بِالْعَدْلِ ،

يَا عَلِيُّ!

يَقُولُ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِصَاحِبِ الثَّلَاثَةِ : حَقُّكَ دِرْهَمٌ وَوَاحِدٌ ، وَحَقُّ صَدِيقِكَ

سَبْعَةٌ! ...

أَيُّهَا الطُّلَّابُ وَ الطَّالِبَاتُ!

لِمَاذَا قَسَمَ امِيرُ الْمُؤْمِنِينَ الدَّرَاهِمَ هُكَذَا؟

مَاذَا فَهِمْنَا مِنَ الدَّرْسِ؟

١- هَلْ أَكَلَ الرَّجَالُ كُلَّ الْأَفْرَاصِ؟

٢- هَلْ كَانَ إِضْرَارُ صَاحِبِ الثَّلَاثَةِ نَافِعًا لَهُ؟

٣- مَنْ قَالَ نِصْفٌ لِي وَ نِصْفٌ لَكَ؟

الف) صَاحِبُ الثَّلَاثَةِ

ب) صَاحِبُ الْخُمْسَةِ

٥- إِخْتَصَمَ الرَّجُلَانِ فِي ...

الف) أَكْلِ الْخُبْزِ

ب) تَقْسِيمِ الدَّرَاهِمِ

ج) فِي إِعْطَاءِ الْخُبْزِ لِلرَّجُلِ

بصیرة (ثلاثی مجرد و مزید)

در طبیعت مواد مختلفی وجود دارند که کاربردهای آنها محدود است، به عنوان مثال فلز مس خواصی دارد که به تنهایی، مصارف آن محدود است. برای این که خواص مس تغییر کرده و بیشتر مورد استفاده قرار گیرد، چه می کنند؟ بلی آن را با مواد دیگر ترکیب می کنند تا آلیاژهای جدیدی چون برنج، برنز و ... به دست آید و کاربردهای بیشتری پیدا کند. در دنیای زبان نیز کلمات حکم موادّ طبیعی را دارند که کاربرد (معنای) محدودی دارند. مانند : «خَرَجَ» که فعل ماضی مفرد مذکر غایب است و به معنای ... می باشد.

به نظر شما برای این که کلماتی مانند «خَرَجَ» معانی بیشتری پیدا کنند ، چه باید کرد؟

ماجرای قنادی سال دوم که یادتان نرفته است؟!

اکنون توجه کنید :

وزن	فعل و معنی
فَعَلَ	خَرَجَ = خارج شد
أَفْعَلَ	أَخْرَجَ : خارج کرد
إِسْتَفْعَلَ	إِسْتَخْرَجَ = بیرون آورد (استخراج کرد)

فعل «خَرَجَ» چگونه معانی جدیدی کسب کرد؟

به نمونه‌های دیگری از این گونه افعال توجه کنید و وزن آنها را بنویسید :

وزن	فعل و معنی	وزن	فعل و معنی
...	جَلَسَ = نشست	...	عَلِمَ = دانست
...	أَجْلَسَ = نشاند (نشاند)	...	عَلَّمَ : یاد داد
...	جَالَسَ : هم‌نشینی کرد	...	تَعَلَّمَ = آموخت، یاد گرفت.

چنانکه می‌بینیم تمام این افعال، فعل ماضی و صیغه مفرد مذکر غایب هستند. که در «خرج – علم و جلس» به جز سه حرف اصلی، حرف دیگری وجود ندارد. اما در بقیه افعال، به سه حرف اصلی، حرف یا حروفی افزوده شده تا معنای جدیدی به دست آید.

توجه : فعل‌های ثلاثی مزید نیز مانند ثلاثی مجرد، صیغه‌های مختلف ماضی، مضارع، و امر و ... دارند.

التمرین الاول

افعال ثلاثی مزید را مشخص کنید :

- ۱- ﴿وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ﴾ (فیل / ۳)
- ۲- ﴿قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ﴾ (بقره / ۲۵۶)
- ۳- ﴿سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾ (حشر / ۱)
- ۴- ﴿إِسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ﴾ (قصص / ۳۹)
- ۵- ﴿وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ﴾ (عنكبوت / ۶)

التمرین الثاني

فعل های هم ریشه را نوشته، معنای آنها را باهم مقایسه کنید :

- ۱- خَرَجَ الْمُؤْمِنُونَ مِنْ ذُلِّ الْمَعْصِيَةِ.
- ۲- أَخْرَجَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ.
- ۳- اسْتَخْرَجَ الْعَامِلُ الدَّهَبَ مِنَ

الْأَرْضِ.

۴- عَلِمَ الْعَالِمُ الْمَسْأَلَةَ.

۵- عَلَّمَ الْأُسْتَاذُ الطُّلَّابَ الْمَسْأَلَةَ.

۶- تَعَلَّمَ الطِّفْلُ آدَابَ الْأَكْلِ.

معنی	فعل	
		فعل های هم ریشه
		فعل های هم ریشه

التمرین الثالث

از متن درس افعال ثلاثی مزید را بیرون آورده با ذکر وزن در جدول

بنویسید :

						فعل ثلاثی مزید
						وزن

التمرین الرابع

جدول وزن های زیر را کامل کنید :

ریشه	خ.ص.م	ش.ه.د	ق.ب.ل	ع.م.ل	ف.ط.ر	ق.د.م
وزن	إِفْتَعَلَ فَاعِلَ	تَفَعَّلَ	أَفْعَلَ			
فعل			اسْتَعْمَلَ	قَدَّمَ		

تمرین‌های پنجم

ترجمه صحیح را انتخاب کنید :

۱- عَلَّمَ الْمَعْلَمُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ.

(الف) معلم زبان عربی را یاد داد.

(ب) معلم زبان عربی را یاد گرفت.

۲- أَجْلَسَ الْوَالِدُ الطُّفْلَ عَلَى الْكُرْسِيِّ.

(الف) پدر کودک را روی صندلی نشاند.

(ب) پدر با کودک روی صندلی نشست.

۳- عَلَّمَ الْقَاضِي الْمَوْضُوعَ.

(الف) قاضی موضوع را یاد گرفت.

(ب) قاضی موضوع را دانست.

۴- جَلَسَ الطَّالِبُ فِي مَكَانِهِ بِإِشَارَةِ الْمَعْلَمِ.

(الف) معلم دانش آموز را در جای خود نشاند.

(ب) دانش آموز به اشاره معلم در جای خود نشست.

جدول

افقی

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
■						■			
		■						■	
■									■
			■		■				
	■	■					■		
				■		■	■	■	
	■								■
		■		■					
							■		

- ۱- چه؟ چه چیز؟ استخراج کرد.
- ۲- منفی «نَهْرُبُ» - ایشان
- ۳- مستقبل «يَمَكُرُونَ»
- ۴- خبر در جمله «الهِجْرَةُ مَبْدَأُ
- تاریخِ الْمُسْلِمِينَ» - «مورچه» به
- عربی ۵- علامت اسم مثنی -
- جمع «بَيْت» ۶- «السَّلَامُ عَلَيَّ ...
- و عَلَيَّ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ» -

«جار و مجرور» در این جمله: «أَخَذَتِ الطِّفْلَةَ الطَّعَامَ مِنْ يَدِ الْأُمِّ» ۷- ترک کنید (جمع مؤنث) - مفرد «منازل» ۸- امر «تَعَلَّمِينَ» ۹- حروف اصلی «إِسْتَحْفَظَ» ۱۰ - خشکی - جمع آن «مطالب» است - حرف جر به معنی «در».

عمودی

- ۱- جمع امانت ۲- از علامت‌های اسم - جمع «بنت» - مفرد «أَحْرَارًا» ۳- شیر
- ۴- دندان‌های نیش - فاعل در جمله «وَجَدَ كَاظِمٌ كِتَابَهُ فِي الْمَحْفَظَةِ» ۵- مفرد «سهام»
- فعل در جمله «يَمْنَعُ الظَّالِمُ الْمَظْلُومَ عَنْ حَقِّهِ» ۶- ركوع می‌کنید (جمع مذکر) - شب
- ۷- با مبتدا جمله اسمیه را تشکیل می‌دهد - در بعضی مواقع به جای وضو انجام می‌شود
- ۸- از علامت‌های اسم جمع مذکر- مبتدا در جمله «الدُّنْيَا مَرْرَعَةٌ الْآخِرَةُ» ۹- جایگاه کفار
- و منافقین در آخرت ۱۰ - نهی «تَلْعَبِينَ».

للقراءة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا مَنْ أَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ، وَ أَمَنْ سَخَطُهُ عِنْدَ كُلِّ شَرٍّ، يَا مَنْ يُعْطِي الْكَثِيرَ بِالْقَلِيلِ، يَا مَنْ يُعْطِي مَنْ سَأَلَهُ، يَا مَنْ يُعْطِي مَنْ لَمْ يَسْأَلْهُ وَ مَنْ لَمْ يَعْرِفْهُ، تَحَنُّنًا مِنْهُ وَ رَحْمَةً، أَعْطِنِي بِمَسْأَلَتِي إِيَّاكَ جَمِيعَ خَيْرِ الدُّنْيَا وَ جَمِيعَ خَيْرِ الْآخِرَةِ، وَ اصْرِفْ عَنِّي بِمَسْأَلَتِي إِيَّاكَ جَمِيعَ شَرِّ الدُّنْيَا وَ شَرِّ الْآخِرَةِ؛ فَإِنَّهُ غَيْرُ مَنقُوصٍ مَا أَعْطَيْتَ، وَ زِدْنِي مِنْ فَضْلِكَ يَا كَرِيمُ! يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ! يَا ذَا النِّعْمَاءِ وَ الْجُودِ! يَا ذَا الْمَنِّ وَ الطُّوْلِ! حَرِّمِ شَيْبَتِي عَلَى النَّارِ.

المفردات :

أرجوه : به او امید دارم/ آمَنْ : ایمن هستم / سَخَطُ : ناخوشنودی / يُعْطِي : می بخشد/
تَحَنُّنًا : از روی مهربانی/ زِدْنِي : بر من زیاد کن/ حَرِّمِ : حرام کن.

الاسئلة :

عَيْنِ الصَّحِيحِ وَ الْخَطَا حَسَبَ الْحَرَكَاتِ

(ب) يَا مَنْ يُعْطِي مَنْ لَمْ يَسْأَلْهُ

(الف) يَا مَنْ يُعْطِي مَنْ سَأَلَهُ

(د) وَ زِدْنِي مِنْ فَضْلِكَ يَا كَرِيمُ

(ج) اَعْطِنِي بِمَسْأَلَتِي إِيَّاكَ جَمِيعَ خَيْرِ الدُّنْيَا

للراغبين

معادن و فلزات

نفت : أَلنَّفْط، البتْرُول

ألومينيوم : أَلْأَلومينيوم

أهن : أَلْحَدِيدِ

مس : أَلنُّحَاس (النحاس الاحمر)

طلا : أَلذَّهَب

نقره : أَلْفِضَّة

برنز : أَلْبُرُونز

روى : أَلزَّنك

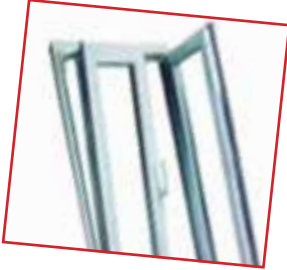
سرب : أَلرَّصَاص

فولاذ : أَلصُّلب، الفولاذ

برنج : أَلنُّحَاس الأَصْفَر

جيوه : أَلزَّبِق

گوگرد : أَلكَبْرِيت

الدُّرُوسُ فِي دَرَسِ

سِرِّ الإِخْتِلَافِ

فِي يَوْمٍ اجْتَمَعَتِ الحُرُوفُ الهِجَائِيَّةُ وَ قَالَتْ جَمِيعاً لِحَرْفِ «الألفِ»: أنتَ تَخْتَلِفُ عَنَّا. أنتَ خَيْرٌ مِنَّا. قَامَتْكَ مُسْتَقِيمَةً، أَمَا نَحْنُ ...

قال: ما ذنبي؟ أنا مخلوقٌ هكذا.

حَزِنَ الألفُ وَ وَقَفَ فِي زَاوِيَةٍ.

ذَهَبَتْ بَقِيَّةُ الحُرُوفِ إِلَى حَدَادٍ.

قال الجِيمُ: أَيُّهَا الحَدَادُ! نَحْنُ لَانِحِبُ أَشْكَالَنَا.

إِصْنَعْ أَشْكَالَنَا كالألفِ، سَمِعَ الحَدَادُ كَلَامَ

الحُرُوفِ وَ قَبِلَ.

ثُمَّ بَدَأَ بِتَغْيِيرِ أَشْكَالِ الحُرُوفِ وَ بَعْدَ أَيَّامٍ

صَارَ شَكْلُ الحُرُوفِ كالألفِ.

فَقَدَّتِ الحُرُوفُ أَشْكَالَهَا وَ أَسْمَاءَهَا.

سَأَلَ الألفُ مِنَ بَقِيَّةِ الحُرُوفِ: مَا

أَسْمُكُمْ الجَدِيدُ؟

سَكَّتَتِ الحُرُوفُ ...

فى الیوم التالى ذهب الطلاب الى المدارس و لكن ما وجدوا فى الكتب غير
الالف.

عجز المعلمون و المعلمات عن التدريس .
ماكتب العلماء شيئاً ، لانهم ما عرفوا الحروف .
بعد مدة ندم الحروف ، كل حرف يحب شكله الاول .
ذهب الالف الى الحداد و قال : ندمت الحروف .
يا حداد رجاء

نقرأ فى القرآن هذه الآية الكريمة : ﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ و
أُنثَى و جَعَلْنَاكُمْ شُعُوباً و قَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ ﴾ .

(حجرات / ۱۳)

ماذا فهمنا من الدرس؟

- ۱- هل الفرق بين الناس مفيد؟
- ۲- ماذا قالت الحروف للالف؟
- ۳- هل كان تغيير شكل الحروف فى يوم واحد؟
- ۴- وجد الطلاب فى الكتب . . . الف (جميع الحروف ب) حرف الالف فقط
(ج) حرف الالف و الجيم

۱- اى مردم ما شمارا از مرد و زنى آفرديم و شمارا ملت ملت و قبيله قبيله گردانديم تا همديگرا بشناسيد
در حقيقت ارجمندترين شما نزد خدا پرهيزگارترين شماست .

التمرین الاول

فعل‌های به هم ریخته جدول بالا را بردارید و در محل دقیق خود در جدول پائین بنویسید. (در هر ردیف از یک ریشه)

تَكْتُبُ	لَا تَنْظُرِي	لَا تَكْتُبُ	لَا تَنْظُرِينَ	فَتَحْتُنَّ	سَوْفَ تَنْظُرِينَ	مَا كَتَبْتَ
أُنْظِرِي	إِفْتَحْنَ	سَتَكْتُبُ	لَا تَكْتُبُ	سَوْفَ تَفْتَحْنَ	مَا نَظَرْتَ	لَا تَفْتَحْنَ
نَظَرْتَ	أَكْتُبُ	لَا تَفْتَحْنَ	مَا فَتَحْنَ	كَتَبْتَ	نَفْتَحْنَ	تَنْظُرِينَ
نهی	امر	مستقبل	مضارع منفی	مضارع	ماضی منفی	ماضی

التمرین الثانی

با توجه به مفهوم جملات، غلط‌ها را تصحیح کنید.

- ۱- أَقْرَبُوا الْحَيَوَانَ الْوَحْشِيَّ، أَيُّهَا الْأَطْفَالُ.
- ۲- لَا تَنْهَضُ لِلصَّلَاةِ فِي أَوَّلِ الْوَقْتِ، يَا مُسْلِمُ.
- ۳- آيَتِهَا الْمُؤْمِنَاتُ أُغْفَلْنَ عَنْ تَرْبِيَةِ الْأَوْلَادِ.

۴- اِيهَا التَّلْمِيذَانِ لَا تَتْرُكَا الكِذْبَ.

۵- يَا زَارِعُ لَا تَعْمَلْ فِي المَزْرَعَةِ.

التمرين الثالث

با توجه به نقش و اعراب و با کمک ترجمه داده شده، واژه مناسب را انتخاب کنید.

۱- أَنَا عَرِفُ... لَا يَسْمَعُ. (طِفْلٌ . طِفْلاً . طِفْلٍ) (من کودکی را می شناسم که نمی شنود).

۲- صَحِيحْتُ عَلَى... التَّاجِرِ. (حَمَاقَةٌ . حَمَاقَةٌ . حَمَاقَةٍ) (بر نادانی تاجر خندیدم).

۳- يَخْتَبِرُ... الأَصْدِقَاءَ. (مُحَمَّدٌ . مُحَمَّدًا . مُحَمَّدٍ) (محمد دوستان را می آزماید).

۴- الصُّلْحُ فِي هَذَا الأَمْرِ... (أَحْسَنُ . أَحْسَنُ . أَحْسَنِ) (صلح در این کار نیکوتر است).

۵-... السَّمَكَةُ، البَحْرُ الوَاسِعُ وَ النَّهْرُ الجَارِي. (وَطْنٌ . وِطْنٌ . وِطْنٍ) (وطن ماهی، دریای وسیع و رود جاری است).

۶- عَرَفَ... الطَّيِّبِ. (سَعِيدٌ . سَعِيدًا . سَعِيدٍ) (سعید پزشک را شناخت).

۷- عَرَفَ الطَّيِّبُ... (سَعِيدٌ . سَعِيدًا . سَعِيدٍ) (پزشک سعید را شناخت).

التمرین الرابع

اجزای جمله های اسمیه و فعلیه زیر را در جدول مربوط به خود بگذارید.

مبتدا	خبر

۱- خَلَقَ اللَّهُ الْعَالَمَ بِالْحَقِّ.

۲- الْمُؤْمِنُ يَأْمُرُ بِالْمَعْرُوفِ.

۳- يَطْلُبُ الْإِمَامُ السَّعَادَةَ لِلْأُمَّةِ.

۴- الْأَضِيفُ جَالِسٌ عَلَى الْمَائِدَةِ.

۵- يَصْدُقُ الْمُؤْمِنُ فِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ.

۶- النَّظَافَةُ مِنَ الْإِيمَانِ.

۷- الْجِهَادُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ.

فعل	فاعل	مفعول	جار و مجرور

التمرین الخامس

ترجمه صحیح را انتخاب کنید.

۱- لَا يَذْكُرُ الصَّدِيقُ عَيْبَ صَدِيقِهِ عِنْدَ الْآخَرِينَ.

(الف) دوست ، عیب دوستش را نزد دیگران ذکر نمی کند.

(ب) دوست، عیب دوستش را ذکر نکرد.

۲- أَنْصُرُ الْمَظْلُومَ وَلَا تَنْصُرُ الظَّالِمَ.

(الف) من ستمدیده را یاری می کنم و تو ستمگر را یاری نمی کنی.

(ب) ستمدیده را یاری کن و ستمگر را یاری مکن.

۳- حَمِدَ عَلِيُّ اللَّهِ عَلَى السَّلَامَةِ.

(الف) علی شکر سلامتی را گفت.

(ب) علی خدا را بر سلامتی سپاس گفت.

التمرین السادس

حدیث زیر را به وقت خوانده و ترجمه کنید:

لَا تَنْظُرُوا إِلَى طُولِ رُكُوعِ الرَّجُلِ وَ سُجُودِهِ ... وَ لَكِنْ أَنْظُرُوا إِلَى صِدْقِ حَدِيثِهِ

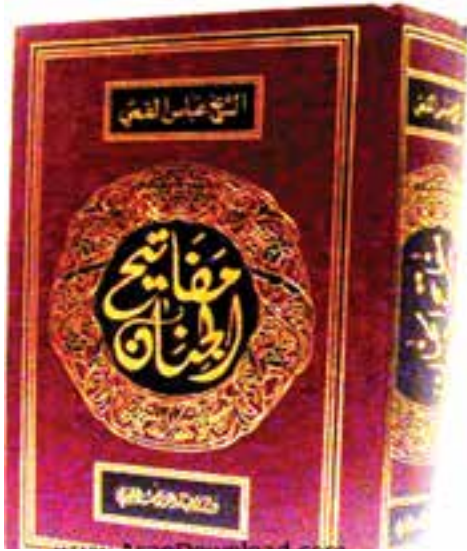
و أداءِ أمانته. (الامام الصادق عليه السلام)

للقرآنة

مِن دُعَاءِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ الشَّجَرِ وَالْوَرَقِ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ الْحَصَى وَالْمَدَرِ وَ لَكَ
 الْحَمْدُ عَدَدَ الشَّعْرِ وَالْوَبْرِ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ أَيَّامِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَ لَكَ الْحَمْدُ
 عَدَدَ نُجُومِ السَّمَاءِ. وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ قَطْرِ الْمَطَرِ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ قَطْرِ الْبَحْرِ.
 وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْتَ وَ لَكَ الْحَمْدُ مِثْلَ عَرْشِكَ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ

كَلِمَاتِكَ ...

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ فَأَنْتَ أَهْلٌ أَنْ تُحَمِّدَ
 وَ تُعْبَدَ وَ تُشْكَرَ يَا خَيْرَ الْمُحْمُودِينَ
 يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اللَّهُمَّ صَلِّ
 عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اغْفِرْ لَنَا
 مَغْفِرَةً عَظِيمًا جَزْمًا لَا تُعَادِرُ لَنَا ذَنْبًا.

المفردات:

حَصَى: سنگریزه / مَدَرَ: کلوخ / شَعَرَ: مو / وَبَرَ: کُرک / مِلْءٌ: به پُری /
لَا تُغَادِرُ: برجای نمی گذارد، برجای نمی گذاری.

الاسئلة:

عَيْنِ الصَّحِيحِ وَالْخَطَا حَسَبَ الْحَرَكَاتِ:

الف) اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ الشَّجَرِ وَالْوَرَقِ

ب) فَأَنْتَ أَهْلٌ أَنْ تَحْمَدَ وَتَعْبُدَ وَتَشْكُرَ

ج) وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ قَطْرِ الْمَطَرِ

د) وَ اِعْفُزْ لَنَا مَغْفِرَةً عَزْمًا جَزْمًا لَا تَغَادِرُ لَنَا ذَنْبًا

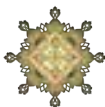
هـ) وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ أَيَّامِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

ترجمة للقراءة

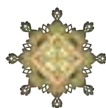
درس اول

ای خدای رحمان تو را ستایش می‌کنم، قلبم را از ایمان پر کن، مادرم و پدر بزرگوام را حفظ فرما! همه برادرانم را برای من نگهدار! کارم را برکت بده، آرزویم را برآور! روزم را با خیر و امنیت قرار بده، ای صاحب رحمت و احسان (ای مهربان و نیکوکار) ای خدای رحمان تو را ستایش می‌کنم.

درس دوم

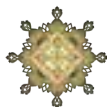
همانا فک تمساح به اندازه ای قوی است که استخوان‌ها را به آسانی می‌شکند. اما این نیرو فقط هنگامی است که او می‌خواهد دهانش را ببندد. ماهیچه‌هایی که دهان تمساح را باز می‌کنند بسیار ضعیف هستند تا درجه ای که می‌توان با یک دست دهان او را بسته نگاه داشت. اما چه کسی بر این کار جرأت دارد!!؟

درس سوم

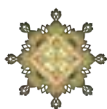
مردی خدمت امام حسین علیه السلام آمد و عرض کرد: من مردی عاصی و معصیت کار هستم، و از معصیت صبر نمی‌کنم، مرا پند و موعظه‌ای فرما! (حضرت) فرمود: پنج چیز را انجام بده و هر گناهی که می‌خواهی بکن، اول: روزی خدا را نخور و هر گناهی که می‌خواهی بکن، دوم: از ولایت خداوند خارج شو و هر گناهی که می‌خواهی بکن، سوم: جایی بجو که خدا تو را نبیند و هر گناهی که می‌خواهی بکن، چهارم: هر گاه ملک الموت آمد تا تو را قبض روح کند، او را از خود بران (دفع کن)، و هر گناهی که می‌خواهی بکن،

پنجم : هر گاه مالک (فرشته دربان جهنم) تو را به آتش انداخت، وارد آتش نشو و هر گناهی که می خواهی بکن!

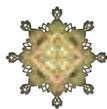
درس چهارم

گنجشک با منقار چند ضربه به پنجره زد . ای لیلی، ای لیلی! تبلی نکن، برخیز. خورشید طلوع کرده، ساعت هفت است. لباست را بپوش، کتابت را بردار. از اتاق بیرون بیا. به سرعت برو. مدرسه در انتظار تو است. لیلی خندید و به خواهرش گفت : ای سمیره، گوش کن، گوش کن. انگار که مدرسه های گنجشکان در تابستان باز است.

درس پنجم

لبخند : مادر از کارهای منزل خسته شد و برای استراحت به اتاقش رفت. ناگهان فرزندش فریاد زد : مامان مامان، آب می خواهم. مادر گفت : من خسته ام، برو و خودت آب بنوش. فرزند بار دیگر فریاد زد : آب می خواهم. مادر گفت : خودت بنوش و گرنه تو را می زنم. بعد از کمی فرزند گفت : مامان وقتی که برای زدن من آمدی یک لیوان ، آب خنک بیاور!!

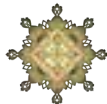
درس ششم

دارم می خوانم! بزرگتر شدم، بیناتر شدم، فکر نورانی برای من (پیدا) شد، از وقتی که وارد مدرسه شدم .

دارم می خوانم! آه چه شیرین است کتاب من ! در آن بابا و مامان است. آن دو دریایی از محبت هستند و چشمه ای از مهربانی و بخشش.

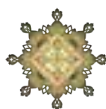
در آن (کتاب) کشاورز و استاد و کارگر است . در آن سرباز رزمنده است . همه آنها وطن را می سازند، و خیر و خوبی را برای فرزندان میهن ، دوستان مدرسه می کارند .
دارم می خوانم ! و تجزیه و تحلیل و ترکیب می کنم . چه کلمات شگفت انگیزی، هنگامی که تبدیل به عبارت می شوند و عبارت ها تبدیل به سرود و قرائت می گردند .

درس هفتم

آیا می دانی که ...

... زرافه در یک روز فقط نه دقیقه می خوابد! در سه مرحله، هر مرحله سه دقیقه، و دلیل آن، بلندی گردن وی است .
... نهنگ می تواند بدون تنفس یک ساعت زیر آب بماند! و فواره آب در بالای جمجمه اش، ارتفاعش گاهی به نه متر می رسد .
... وزن فیل به پنج تن می رسد، و با وجود این وزن سنگین، سرعتش تا ۴۰ کیلومتر در ساعت می رسد!
... وزن یک تن آهن بعد از این که کاملاً زنگ بزند، (تبدیل) به سه تن می شود!
... صدای فریاد مرغابی پژواک و بازتابی ندارد!

درس هشتم

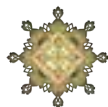
مادر بزرگم مرغش را برداشت و با سکوت و غضبناک به من نگاه کرد . چرا ای مادر بزرگ! خشمگینی؟ آیا کاری کرده ام که تو را به خشم آورده؟ مادر بزرگ به من نگاه کرد و با خشم گفت من دارم به نزد دامپزشک می روم . بیخشید، ای مادر بزرگ! قصد من کمک کردن بود . من (فقط) به مرغ آب جوش دادم . چون تو برای آب پز کردن تخم مرغ زحمت نکشی!!! پس چرا ناراحتی!!؟

درس نهم

ترجمه دعای ماه رجب :

ای کسی که برای هر خیری به او امید دارم و هنگام هر شرّ و بدی از ناخوشنودی وی ایمن هستم، ای کسی که بسیار را در مقابل کم می‌بخشد، ای کسی که به هر کس از او درخواست کند می‌بخشد، ای کسی که به آن که از او درخواست نکند و او را نشناسد، از روی مهربانی و رحمت می‌بخشد، با این درخواستم، از تو، همه خیر دنیا و همه خیر آخرت را به من ببخش، و از من بگردان با این خواهشم از تو، همه بدی دنیا و بدی آخرت را، چرا که بی نقص است آنچه تو ببخشی، و از فضل و بزرگواری خودت بر من زیاد کن ای بخشنده. ای صاحب بزرگی و بخشندگی، ای صاحب نعمت و بخشش ای صاحب نعمت و قدرت، محاسنم را بر آتش حرام فرما.

درس دهم

از دعاء امیر المؤمنین علی علیه السلام :

خدایا تو را ستایش به تعداد هر درخت و برگ، تو را ستایش به تعداد هر سنگ ریزه و کلوخ، تو را ستایش به مقدار هر تار مو و کُرک، تو را ستایش به تعداد روزهای دنیا و آخرت و تو را ستایش به شماره اختران آسمان، تو را ستایش به عدد قطرات باران، تو را ستایش به شماره هر قطره از آب دریا. تو را ستایش به مقدار هر چیزی که آفریدی، تو را ستایش به بزرگی و پُری عرشت، تو را ستایش به تعداد کلمات...
خدایا تو را ستایش که تو شایسته ستایش و پرستش و سپاسگزاری هستی، ای بهترین ستودگان! ای مهربان‌ترین مهربانان! خدایا! بر محمد و خاندان محمد درود فرست، و ما را پیامرزی آمرزشی مسلم و قطعی که دیگر گناه برای ما باقی نگذاری.

المعجم

الدرس الاول

الدرس الثاني

الأعمى ، العمياء	نايينا، كور	الأحد	یک ، یکتا
الأبکم ، البکماء	لال	بَعُدَّ ، يَبْعُدُّ	دور شد
الأسوة	الگو، نمونه	تَذَكَّرَ	به یاد آورد
الأصمّ ، الصّمّاء	کر، ناشنوا	الْحَجَلَة	کبک
تُرِيدُ	می خواهی، می خواهد	الْحَجَرُ	سنگ
الرَّجُلُ	پا	السَّارِقُ	دزد
رُؤْيَة	دیدن	الشَّمَالُ	سمت چپ
سَمَاع	شنیدن	اِشْهَدَا	شاهد باشید
الشَّفَة	لب	شَهِدَ ، يَشْهَدُ	شهادت داد
الشَّهْرُ	ماه	الصَّدْرُ	سینه
الفالِحُ	فلج	الضُّيُوفُ (ج الضَّيْفِ)	مهمانها
فَهِمَ ، يَفْهَمُ	فهمید ، می فهمد	الضِّيَافَة	مهمانی
فَقَدَ ، يَفْقِدُ	از دست داد	طَارَ ، يَطِيرُ	پرواز کرد
اللَّمْسُ	لمس کردن	العَالِي	بلند
مَا	چیزی که ، که	قَطَفَ	چید (میوه را)
المَشْيُ	راه رفتن	المَشْوِيَّة	بریان، کباب شده
هُنَاكَ	آنجا، وجود دارد	هُمَا	ایشان، دو نفر
		اليَمِينِ	سمت راست

الدرس الثالث

بلند	الباسِقة	اختَبَرَ	آزمایش کرد
دوستی، عشق	الحُبِّ	الأوفياء (ج الوَفَى)	باوفایان
دوست	الحَبِيب	بُنَى	پسرم، دلبندم
بازگشت	الرُّجُوع	الجداول (ج الجدول)	جوی‌ها، جویبارها
کوچ کرد	رَحَلَ، يَرَحُلُ	الحَمِيم	مهربان، دلسوز
خوشبخت شد	سَعَدَ، يَسْعَدُ	سَتَرَ، يَسْتُرُ	پوشاند
بلند، مرتفع	الشَّاهِقَة	السُّهول (ج السَّهْل)	دشت‌ها
کرانه، ساحل	الشَّاطِئِ	الشَّدائد (ج الشَّديدة)	سختی‌ها، گرفتاری‌ها
احساس ... کرد	شَعَرَ بِـ	العُدُوّ	دشمن
تصمیم گرفت	عَزَمَ عَلَى	القَلِق	نگران
پرید	قَفَزَ، يَقْفِزُ	المِراة	آینه
توان، قدرت	القُوَّة	مِن أَجْلِ	به خاطر
منع کرد	مَنَعَ، يَمْنَعُ	نَقَلَ، يَنْقُلُ	نقل کرد
		يُظْهِرُ	آشکار می‌کند

الدرس الخامس

آزادها، آزادگان	الأحرار (ج الحرّ)
بفرستید	أرسلوا
شایسته‌تر	الأحقّ
دست‌ها	الأيدي (ج اليد)

الدرس الرابع

الاختناق
أم

روز بعد

اليوم التالي

خسته شد

تعب، يتعب

لباسها

الثياب (ج الثوب)

آمد

جاء

الدرس السادس

برتر، بهتر

الأفضل

شیر

الحليب

دندان نیش

الأنياب (ج ناب)

ترسان و هراسان

الخائفين

دنبال گشت

لطفاً بحث عن

لطفاً

رجاء

نشستن

الجلوس

برنج

الرز

آزادی

الحرية

سوار شد

ركب، يركب

غمگین

الحزين

کوچه

الزقاق

نیرنگ زد

خدع، يخدع

روغن

الزيت

پرواز

الطيران

گدایی کردن

السؤال

شکست خورد

فشل، يفشل

خیابان

الشارع

نزدیک شد

قرب

شست

غسل، يغسل

گره

القطة

پرتاب کرد

قذف، يقذف

ناخن‌ها، چنگال‌ها (ج المخالب)

تنبلی کرد

كسل، يكسل

مکر ورزید

مكر، يمكر

دوباره

مرة ثانية

پشت سر

الوراء

خوابید

نام

روی می آورد

يقبل

صورت‌ها

الوجوه (ج الوجه)

تکلیف‌ها

الوظائف (ج الوظيفة)

الدرس السابع

انتخاب کرد	الأجیر	کارگر
گسترش داد	الأحیاء (ج حَیّ)	زندگان
سن نه سالگی	الأموات (ج مَیت)	مردگان
حیرت و سرگردانی	الْبَیْع	فروختن
حرم، محدوده اطراف	الثَّمَن	بهاء و قیمت
خانه خدا	الحِصَاد	درو کردن
حاضر شد	الذَّلّ	ذلت و خواری
حاضران (ج الحاضر) حاضران (ضد غایب)	السُّوق	بازار
صفت ها،	العِزّ	عزت و سربلندی
ویژگی ها	القَمَح	گندم
ساکت شد		

سَكَتَ، يَسْكُتُ

الدرس التاسع

درماند	الأحْسَن	بهتر
شاخه	اِخْتَصَمَ	اختلاف پیدا کردند
فرمانده	أَخْرَجَ	بیرون آورد
کشت	الأقراص (ج القُرص)	قرص های نان
فردی که لباس	الإنصاف	عدالت
احرام پوشیده	تَفَضَّلَ	بفرما
شکست		

عَجَزَ

الْفَرْع

القائد

قَتَلَ، يَقْتُلُ

المُحْرَم

الْهَزِيمَة

گرامی تر	الأَكْرَمُ	هشت	ثَمَانِيَةٌ
آهنگر	الْحَدَّادُ	پنج	خَمْسَةٌ
گروه‌ها	شُعُوبٌ (ج شُعَب)	بار و بُنه	الرَّحْلُ
شد	صَارَ	سلام کرد بر	سَلَّمَ عَلَى
راست گفت	صَدَقَ، يَصْدُقُ	آشتی	الصُّلْحُ
از ... غفلت کرد	غَفَلَ عَنِ	سایه	الظِّلُّ
قبیله	الْقَبَائِلُ (ج الْقَبِيلَةُ)	تقسیم کرد	قَسَمَ
قد	القَامَةُ	الدرس العاشر	
تا یکدیگر را بشناسید	لِتَعَارَفُوا	باتقواتر	الْأَتْقَى
پشیمان شد	نَدِمَ، يَنْدِمُ	جمع شد	اجْتَمَعَ
القباء	الهِجَائِيَّةُ	تفاوت داشت	اِخْتَلَفَ عَنِ

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ

